

БУЗУРГДОШТИ МУҲАММАДЧОН ШАКУРӢ ДАР ЛОНДОН	с. 13
«ШАҲРИ БЕХАТАР» ДАР БОХТАР	с. 2
100 КОРХОНАИ СОҲИБКОРОНИ ТОЧИК ДАР ЎЗБЕКИСТОН	с. 3

ТОЧИКИСТОН

№ 39 (1703), 30.09.26 *Рӯзнома зиёд, «Тоҷикистон» яктоест!*

НЕРӢИ ОБ, БОД ВА ОФТОБ

Гузориш аз сафари Президент ба ВМКБ

ДАР ИН ШУМОРА:

ГАЛУСТЯН

Чаро сафари ӯ баҳсбарангез шуд?

с.3

ҲУКМИ ҚАТЛ

Саида Мирзиёева хостори татбиқи он шуд

с.5

ДУШАНБЕ – ТЕҲРОН

Муддати парвоз тағйир ёфт. Нарх чӣ?

с.5

РАҲИМ АЗИМОВ

Зодаи Тоҷикистон бори сеюм ба Дума роҳ ёфт

с.6

ФУРҚАТ САИДЗОДА

Нашри “Соҳибмақоми Шашмақом”

с.6

МАВЛОНОИ БАЛҲӢ

Чаро ӯ дар ИМА серхондатарин шоир аст?

с.13

НАВОВАР ВА ЭҶОДКОР

Чӣ тавр омӯзгор таълимро ба ҷаҳони нав мепайвандад?

с.10

КАНЗИ ШИФО

Чаро одамон ба сактаи қалб гирифтор мешаванд?

с.12

Хабарҳои Тоҷикистон ва ҷаҳон

pressa.tj

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

Шариф ҲАМДАМПУР,
Сармуҳаррир,
раиси ҳайати мушовара

Матлубахон САТТОРИЁН,
Вазири фарҳанги Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Шерали КАБИР,
Вазири саноат ва
технологияҳои нави
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қобилҷон ХУШВАХТЗОДА,
президенти АМИТ, академик

Мучибакхон ЧАВҲАРИ,
раиси Кумитаи оид ба
масъалаҳои иҷтимоӣ, оила ва
хифзи саломатии Маҷлиси
намоёндагони Маҷлиси Олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дилбар ОДИЛЗОДА,
муовини раиси шаҳри
Душанбе

Заробиддин ҚОСИМӢ,
Сардори ҳадамоти матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Саидмукаррам АБДУЛҚОДИРЗОДА,
Раиси Шурои уламои
Тоҷикистон

Носирҷон САЛИМӢ,
академик

Гулсифат ШАХИДӢ,
нависанда

Рафозл НЕКТАЛОВ,
Сармуҳаррири рӯзномаи The
Bukharian Times

Иноят ИНОЯТОВ,
хуқуқшинос

Одил НОЗИР,
муҳаррир

Усмон РАҲИМЗОДА,
муҳаррири сомонаи pressa.tj

Фирдавс САТТОРОВ,
саҳифабанд

Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0054/РЗ сабти ном шудааст. Дар ҳафтанома матолибе низ ба нашр мерасанд, ки ба мавқеи идора мувофиқ нестанд. Барои дар дигар нашрияҳо ҷои намулдани матолиб ва иқтибосҳо аз «Тоҷикистон» зикри манбаъ ҳатмист. Ҳуқуқи муаллифии ҳамаи матолиби шумора ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» тааллуқ доранд ва тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалӣ ҳифз карда мешаванд. Ҳафтанома аксҳо ва маводҳои ҷолибро аз шабакаи Интернет мавриди истифода қарор медиҳад. Ҳафтанома масъулияти маводҳои интиқодӣ ва хусусияти таълиғоти ба ӯш надорад. Инчунин, ба мазмун ва санаду рақамҳои маводи ҷопшуда муаллифони ҷавобгаранд.

ТЕЛЕФОНИ ИДОРА:
221-00-84,
227-19-95
tojikiston@pressa.tj

ШУЪБАӢ ЭЛОН ВА РЕКЛАМА
ш. Душанбе, хiebони
С. Шерозӣ 16
238-78-78, 44 640-99-88,
238-61-61
ads@rg.tj

ОБУНА ВА ФУРӯШИ РӯЗНОМАҲО
918-66-82-64,
221-41-11

ТЕЪДОДИ НАШР:
33 000 нусха.

«ШАҲРИ БЕХАТАР» ДАР БОХТАР

Аз 5-уми октябри соли 2026 дар шаҳри Бохтар низоми назорати автомати қоидавайронкуниҳои ҳаракат дар роҳ ба фаъолият оғоз мекунад. Ҳоло дар кӯчаҳои шаҳр насби дурбинҳои назоратӣ идома дорад.

Аз Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Бохтар

ба Pressa.tj гуфтаанд, ки лоиҳаи «Нерӯ» аз 5-уми октябр ба қор мебарояд. Бо фаъл шудани низоми қоидавайронкуниҳои иштирокчиҳои ҳаракат дар роҳ тавассути дурбинҳо ба таври худкор сабт хоҳанд шуд. Қаблан низ дар бораи омодагӣ барои қорӣ қардани низоми «Шаҳри беҳатар» дар маркази маъмурии вилояти Хатлон хабар дода шуда буд.

ТОҶИКИСТОН ДАР КУВАЙТ
ФОРУМ БАРГУЗОР ҚАРДАНИСТ

Тоҷикистон пешниҳод кардааст, ки то охири соли 2026 дар Кувайт форуми муштараки тичоратӣ ва намоишгоҳи маҳсулоти ватанӣ баргузор шавад.

Ин пешниҳод зимни мулоқоти сафири Тоҷикистон дар Кувайт Хусрав Нозирӣ бо муовини мудир кулли Утоқи бозаргонӣ ва саноати ин кишвар Имом Аз-Зайд садо додааст.

Қонибҳо масъалаҳои ҷалби

сармояи Кувайт ба Тоҷикистон, афзоиши гардиши савдо, татбиқи лоиҳаҳои муштараки ва густариши робитаҳои мустақими соҳибкоронро баррасӣ кардаанд.

Тавассути Фонди рушди иқтисодии арабии Кувайт дар Тоҷикистон як қатор тарҳҳо амалӣ мешаванд. Ҳаҷми умумии маблағгузориҳои ин фонд ҳудуди 200 миллион доллар арзёбӣ шуда, барои нерӯгоҳи «Роғун» 100 миллион доллар пешбинӣ шудааст.

БЕНЗИНУ ГАЗ ҚИМАТ, СӢХТИ
ДИЗЕЛӢ АРЗОН ШУД

Дар моҳи сентябр нархи бензини АИ-92 ва гази моёе дар Душанбе тақрибан як сомонӣ боло рафта, сӢхти дизелӣ баръакс як сомонӣ арзон шудааст.

Нархи як литр бензини АИ-92 аз 13,50 сомонии охири август то тақрибан 14,50 сомонӣ расидааст. Газ аз 5,70 то ҳудуди

6,70 сомонӣ боло рафтааст. Дар ҳамаин ҳол, сӢхти дизелӣ аз 16,50 то тақрибан 15,50 сомонӣ поин шудааст. Яке аз сабабҳои арзоншавии дизел афзоиши воридот аз Русия арзёбӣ мешавад. Моҳи август Русия ба Тоҷикистон беш аз 56 ҳазор тонна дизел фиридааст, ки нисбат ба моҳи июл 3,5 баробар бештар аст.

ПЕШНИҲОДИ ТОҶИКИСТОН ДАР C5+1

Тоҷикистон пешниҳод кардааст, ки Маркази минтақавӣ рушди ҳуши маснӯии Осиёи Марказӣ таъсис дода шавад. Ин ташаббус дар қонфронси байналмилалӣ C5+1 дар Остона муаррифӣ гардид.

Ҳаким Исмоилзода, муовини аввали директори Агентии инноватсия ва технологияҳои рақамии Тоҷикистон гуфтааст, ки чунин марказ метавонад барои табодули таҷриба, рушди технологияҳо

ва ҷалби сармоягузори майдони муштараки кишварҳои минтақа гардад. Ба гуфтаи ӯ, Тоҷикистон нақша дорад саҳми ҳуши маснӯиро дар маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ аз 5 то 8 дарсад расонад ва истифодаи онро дар 17 соҳаи иқтисод густариш диҳад. Ҳамчунин барои марказҳои додаҳои ҳуши маснӯӣ 100 мегаватт нерӯи «сабз» пешбинӣ шуда, то соли 2030 афзоиши иқтидор то 1 гигаватт дар назар аст.

САРИ САБЗ

Абдунаби САТТОРЗОДА,
раиси Бунёди Рӯдакӣ

- Зиндаёд Тоҷиддин Мардонӣ боре ҳам ба хотири дарёфти нусхаи Девони Рӯдакӣ аз ҳисоби худаш ҳамчун сайёҳ сафаре ба Исроил дошт, вале, мутаассифона, он рӯзҳо он китобхонаи шахси тармим мекарданд ва дархояш ба рӯи муҳаққикон баста буд.

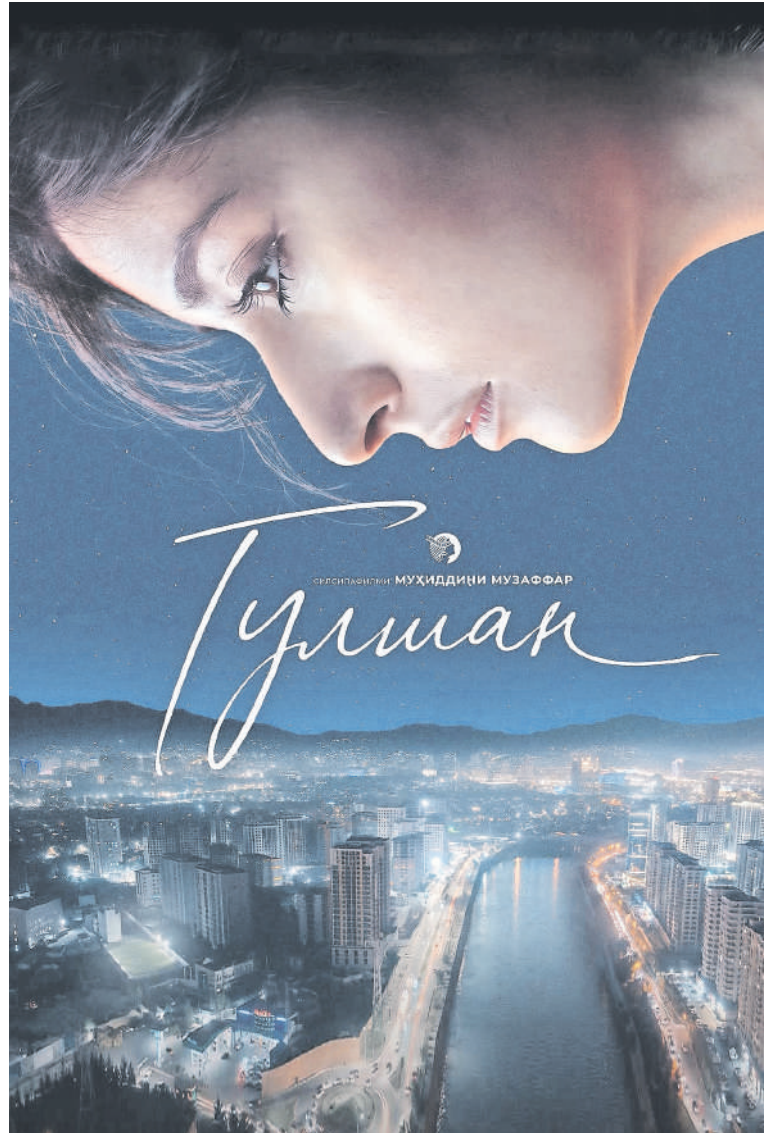
- Ҳайр, ҳеҷ гап не, ҷойи таассуф нест. Ба ҳар ҳол, сари қадам як сайругашт карда баргаштааст. Шумо метавонед орзуи ӯро амалӣ созед. Аз ҳисоби худ ба Исроил раведо нусхари ёфта ҳам натавонед, тамошо мекунад ку!

Анвар НЕЪМАТЗОДА,
табиби тахлилгар

- Бемор бояд кӯшиш кунад, ки стресс нагирад ва шабона бароҳат хоб равад. Пеш аз супурдани хун бояд ором бошад, чунки асабоният низ метавонад ба натиҷаи таҳлил таъсири манфӣ расонад. Агар ягон ҳел дору истеъмол мекарда бошад, ҳангоми ҳунири инро бояд бигӯяд.

- Ҳаҳаҳаҳ, назари ғамхоронаатон лоиқи таҳсин аст, доктор, аммо ин ки бемор метавонад шабона бароҳат хоб раваду ором бошад, одамро меҳандонад. Дар мавриди истеъмоли дору бошад, мо қонибдори шумо, бояд огоҳ бошед.

СИЛСИЛАФИЛМИ 90-ҚИСМАИ
МУҲИДДИНИ МУЗАФФАР

13-уми октябр дар «Кохи Суруш»-и Душанбе нахустнамоиши фасли аввали силсилафилми нави тоҷикӣ бо номи «Гулшан» баргузор мешавад. Лоиҳа аз қониби коргоҳи синамоофарии «Довфилм» таҳия шуда, коргардон ва таҳиягари он Муҳиддини Музаффар аст.

Мехвари асосии силсилафилм сарнавишти духтари ҷавонест, ки аз деҳаи дурдаст барои таҳсил ба Душанбе меояд. Ӯ дар пойтахт бо муҳити нав, орзуву муҳаббат, мушқилоти зиндагӣ ва қарорхое ру ба ру мешавад, ки метавонанд сарнавишташро тағйир диҳанд. Коргардон «Гулшан»-ро драмаи иҷтимоӣ-равонӣ меномад.

Нақши асосиро Сумая Рачабова, ғолиби баҳши «Зебосана-

ми маҳбуби дилҳо»-и озмуни «Зебосанами Душанбе-2026» иҷро мекунад. Дар баробари ӯ Фирӯзхон Амиркулов, Мухаммадҷон Эгамов ва ҳунармандони шинохта Лутфулло Давлатзода, Фирӯза Раҳмонова, Искандар Каримов, Малоҳат Абдуллоева ва Замирахон Юлдошева низ ҳунарнамоӣ мекунанд. «Гулшан» аз 90 қисм иборат буда, ҳар қисм 35-40 дақиқа идома хоҳад кард. Силсилафилм ба забони тоҷикӣ таҳия шуда, баъдан ба забонҳои русӣ ва ўзбекӣ низ садогузори мешавад. Қор қисми аввал дар ноҳияи Файзобод ва шаҳри Душанбе ба навор гирифта шудаанд. Наворбардории қисмҳои боқимонда солҳои 2027-2028 дар минтақаҳои гуногуни Тоҷикистон идома хоҳад кард.

Муҳиддини МУЗАФФАР,
коргардони силсилафилми
«Гулшан»

- Миллионҳо ҳамватанони мо ҳар рӯз силсилафилмҳои хориҷӣ тамошо мекунанд, ба қаҳрамонҳои бегона ҳамдард мешаванд ва бо саргузаштҳои бегона зиндагӣ мекунанд. Тоҷикистон ба силсилафилми миллии саҳт эҳтиёҷ дорад. Ҳадафи мо ҳам шикастани ҳамаин ташнагист.

- Вай-вай-вай, ҳамватанонамон акнун бо саргузаштҳои худӣ зиндагӣ мекунанд гӯеду монед-дия. Дуруст, ки ташнагии мардумро на филмҳои масалан таърихӣ, балки ҳамаин гуна силсилафилмҳо мешикананд...

ГАЛУСТЯН ДАР ТОҶИКИСТОН

Чаро сафари «Равшан» баҳсбарангез шуд?

МИХАИЛ ГАЛУСТЯН, ҲУНАРМАНДИ АРМАНИТАБОРИ РУС, КИ НАҚШИ «РАВШАН»-АШ ДАР БАРНОМАИ ҲАҶВИИ «НАША RUSSIA» СОЛҶО БОЗ ДАР ТОҶИКИСТОН БАҲСУ ИНТИҚОД БА ВУЧУД МЕОРАД, РӯЗИ 30-ЮМИ СЕНТЯБР БА ДУШАНБЕ ОМАД. АММО ДАР ШАБАКАҲОИ ИҶТИМОӢ БОИСИ БАҲСУ МУНОЗИРАҲОИ ЗИЁДЕ ГАРДИД, ЗЕРО ИН ҲУНАРМАНД БО ОФАРИДАНИ НАҚШИ «РАВШАН» ДАР СИЛСИЛАФИЛМИ «НАША RUSSIA», БА ҚАВЛИ БИСЁРИҶО, МУҲОҶИРОНИ ТОҶИКРО ТАҲҚИРУ ТАМАСХУР КАРДААСТ.

«РАВШАН» ВА «ЧАМШУД»

Барои бисёре аз корбарони тоҷик номи Михаил Галустян пеш аз ҳама бо образи «Равшан» пайванд дорад. Дар «Наша Russia» ӯ ҳамроҳ бо «Чамшуд» муҳоҷирони сохтмончиро бозӣ мекард. Қаҳрамонҳо бо забони шикаста, содагӣ, камсаводӣ ва рафтори муболиғаомез тасвир мешуданд.

Маҳз ҳамин образҳо солҳо боз дар Тоҷикистон баҳсбарангезанд. Қисме аз ҷомеа бар ин назар аст, ки чунин сахнаҳо танҳо ҳаҷв набуда, ба ташаккули тасаввуроти манфӣ дар бораи тоҷикон ва муҳоҷирони Осиёи Марказӣ мусоидат кардаанд.

Аз ҳамин рӯ, хабари омадани Галустян ба Душанбе дар шабакаҳои иҷтимоӣ воқунишҳои тундиро ба миён овард. Бархе аз корбарон ҳатто талаб карданд, ки сафари ӯ лағв ва вурӯдаш ба кишвар манъ шавад. Яке аз онҳо пурсидааст: «Оё як миллат метавонад таҳқиргари худро ба хонаи худ даъват кунад?». Корбари дигар даъвати ҳунармандро «нангин» номидааст.

Аммо, дар баробари ин, мавқеи дигар низ вучуд дорад. Бархе корбарон мегӯянд, ки бояд персонажи сахнаӣ ва

шахсияти ҳунаrpеша аз ҳам ҷудо карда шаванд. Ба назари онҳо, Галустян нақши офаридаи сенариянависонро иҷро кардааст ва манъи сафари ӯ роҳи ҳалли масъала нест.

Яке аз ҷунин корбарон менависад, ки «ҳама чизро бо эҳсосот не, бо контекст бояд дид». Муаллиф эътироф мекунад, ки образҳои «Равшан» ва «Чамшуд» барои бисёре аз тоҷикон таҳқиромез будаанд ва таъсири онҳо ба ташаккули стереотипро сарфи назар кардан мумкин нест. Аммо ӯ пешниҳод мекунад, ки ба ҷойи муқобила бо ҳуди ҳунарманд, аз имкони сафараш истифода шавад: бигзор Тоҷикистонро аз наздик бинад, бо мардум ва фарҳанги кишвар шинос шавад ва баъд дар бораи он чӣ дидааст, ҳарф занад.

ВАЗОРАТИ ФАРҲАНГ: САФАР БО МО МУВОФИҚА НАШУДААСТ

Мирзоолим Саидов, сардори Раёсати санъати Вазорати фарҳанги Тоҷикистон гуфтааст, ки сафари Михаил Галустян бо ин вазорат мувофиқа нашудааст.

Ба гуфтаи ӯ, тибқи тартиби амалкунанда даъвати ҳунармандони хориҷӣ ба кишвар

бояд бо Вазорати фарҳанг мувофиқа шавад. Пештар низ Обид Назариён, муовини аввали вазири фарҳанг гуфта буд, ки барномаҳои ҳунармандони хориҷӣ бояд аз ҷониби вазорат мувофиқа гарданд.

Ёдовар мешавем, ки Михаил Галустян барои муаррифии лоиҳаи маҷмааи истиқоматии TAS International District бо даъвати ин ширкат ба Душанбе омадааст.

ОРЗУ ИСОЕВ: ШУБҲА ДОРАМ

Журналист ва таҳлилгар Орзу Исоев низ ба баҳс ҳамроҳ шуда, ба он назари хушбинона, ки сафари Галустян метавонад муносибат ба тоҷиконро тағйир диҳад, шубҳа кардааст.

«Галустян меояд, яъне чӣ? Меравад ва саҳнаҷӯро аз шукӯҳ, шаҳомат ва зебоӣҳои мо таҳия мекунад? Бовар до-

ред? Ман шак дорам дар ин масъала», - навиштааст ӯ.

ТААССУРОТИ ГАЛУСТЯН

Ҳуди Галустян баъди расидан ба Душанбе гуфтааст, ки ин нахустин сафари ӯ ба Тоҷикистон аст.

«Ман дар ҳаётам ягон маротиба ба Тоҷикистон наомадаам. Ин маротибаи аввал мебошад», - гуфтааст ӯ.

Наворҳои Галустян аз Тоҷикистон низ мавриди интиқоди корбарони шабакаҳои иҷтимоӣ қарор дорад.

Назари ҳуди ҳунарманд дар бораи ин сафар низ ҳанӯз маълум нест. Ӯ қаблан ҳам дар бораи интиқодҳои ҷомеаи Тоҷикистон ба нақши офаридааш воқуниш накарда буд.

Камолиддин ҲАННОНИЙ,
рӯзноманигор

БАТР БАРОИ РУШДИ ИНТЕРНЕТ 48 МЛН ЕВРО МЕДИҲАД

Бонки аврупоии таҷдиду рушд имкони пешниҳоди то 48,38 миллион евро қарз ба Тоҷикистонро барои гузариши интернетӣ босуръат дар минтақаҳои кишвар баррасӣ мекунад.

Лоиҳа «Интернети васеъхати деҳоти Тоҷикистон» ном дошта, ҳоло дар марҳилаи баррасии пешакӣ қарор дорад. Қарори ниҳой дар бораи маблағгузорӣ ва шартҳои қарз ҳанӯз қабул нашудааст.

Маблағҳо барои тавсеаи шабакаи магистрاليи нахӣ оптикӣ, бехтар кардани дастрасӣ ба интернет дар минтақаҳои камфарогир ва рушди шабакаҳои «марҳалаи охири» пешбинӣ шудаанд.

Тоҷикистон ба БАТР моҳи сентябри соли 2026 харитаи роҳи ҳамкории сармоягузорию барои солҳои 2026-2030 мувофиқа карда буданд. Рушди зерсохтори рақамӣ яке аз самтҳои афзалиятноки ин ҳамкорӣ мебошад.

РӯЗИ СИНАМОИ ҚИРҒИЗИСТОН ДАР ДУШАНБЕ

18-уми октябр дар шаҳри Душанбе дар доираи Синамочашнвораи сеюми байналмилалӣ «Душанбе: Тоҷи Сомон» Рӯзи синамои Қирғизистон баргузор мешавад. Дар ин рӯз се филми тозаи синамогарони қирғиз ба тамошобинон пешниҳод хоҳад шуд.

Тавре аз Муассисаи давлатии «Тоҷикфилм» хабар додаанд, чорабинӣ шомии 18-уми октябр дар кинотеатри «Наврӯз»-и пойтахт баргузор мегардад. Дар доираи Рӯзи синамои Қирғизистон се филми нави синамои ин кишвар ба намоиш гузошта мешавад. Аз ҷумла:

«Фармоиш» («Заказ») - коргардон Достон Мадалбеков; «Мо ду нафар» («Экообуз») - коргардон Динмуҳаммад Орозбеков; «Асир» («Туткун») - коргардон Темир Бирназаров. Синамочашнвораи «Душанбе: Тоҷи Сомон» имсол бори сеюм баргузор мешавад. Чашнвора аз 15 то 19-уми октябр дар шаҳри Душанбе идома карда, барномаи он намоиши филмҳо, мулоқоти нишастҳои эҷодӣ ва дигар чорабиниҳои марбут ба санъати синаморо дар бар мегирад.

100 КОРХОНА ДАР 1 СОЛ

БО МАБЛАҒИ СОҶИБКОРОНИ ТОҶИКИСТОН ДАР ЁЗБЕКИСТОН

ДАР ЯК СОЛИ ОХИР ШУМОРАИ КОРХОНАҲОЕ, КИ БО САРМОЯИ СОҶИБКОРОНИ ТОҶИКИСТОН ДАР ЁЗБЕКИСТОН ҶАҶОЛИЯТ МЕКУНАНД, 118 АДАД АФЗУДААСТ.

Тибқи иттилои Кумитаи миллии омили Ёзбекистон, то 1-уми сентябри соли 2026 дар ин кишвар 483 корхона бо сармояи Тоҷикистон ҷаҷолият мекунанд. Як сол пеш шумораи ҷунин корхонаҳо 365 адад буд. Ҳамин тавр, дар давоми як сол афзоиш тақрибан 32%-ро ташкил додааст.

Аксари корхонаҳои дорои

сармояи тоҷикӣ дар Ёзбекистон дар бахшҳои савдо, саноат, сохтмон, иттилоот ва алоқа, хизма-

трасонии манзилу хӯрокворӣ, нақлиёт, тандурустӣ, кишоварзӣ, ҷангал ва моҳипарварӣ

ҷаҷолият мекунанд.

Аз рӯйи шумораи корхонаҳои дорои сармояи хориҷӣ Тоҷикистон дар Ёзбекистон дар ҷойи ҳаштум қарор дорад. Дар садри рӯйхат Чин бо 6436 корхона қарор гирифтааст. Баъдан Русия бо 3589, Туркия бо 2365, Қазоқистон бо 1345, Кореяи Ҷанубӣ бо 739, Афғонистон бо 725 ва Озарбойҷон бо 503 корхона меоянд.

Ҳузури тижорати Ёзбекистон дар Тоҷикистон низ рӯ ба афзоиш аст. Тибқи маълумоте, ки моҳи март соли 2026 дар ҷараёни музокироти вазирони ду кишвар садо дод, дар Тоҷикистон 116 корхона бо иштироки сармояи ёзбекӣ-стонӣ ҷаҷолият мекунанд.

ТАМДИДИ «МУСОЛИҲАИ ТИҶОРАТӢ»-И ИМА ВА ЧИН

ИЁЛОТИ МУТТАҲИДА ВА ЧИН БА МУВОФИҚА РАСИДАНД, КИ «МУСОЛИҲАИ ТИҶОРАТӢ»-И МИЁНИ ДУ КИШВАРРО ТО 10-УМИ ЯНВАРИ СОЛИ 2027 ТАМДИД КУНАНД. ИН ТАВОҒУҚ ДАР ПАС-МАНЗАРИ САФАРИ ДАВЛАТИИ СИ ЧИНПИН, РАИСИ ҶУМҲУРИИ МАРДУМИИ ЧИН БА ВАШИНГТОН ВА МУЛОҚОТИ Ӯ БО ДОНАЛД ТРАМП БА ДАСТ ОМАДААСТ.

Скотт Бессент, вазири молияи ИМА гуфтааст, тамди-ди созиш ба ду иктисоди бу-зурги чахон имкон медиҳад, ки музокирот оид ба бочҳои гумрукӣ, тичорат, маҳсуло-ти кишоварзӣ, технологияи пешрафта ва содироти маъ-данҳои нодирро идома диҳанд.

Бахси тичорати миёни Ва-шингтон ва Пекин соли 2025 шиддат гирифт. Амрико барои як қисми зиёди молҳои чинӣ бочҳои хеле баланд қорӣ кард ва Чин низ бо қораҳои қавобӣ воқуниш нишон дод. Баъдтар

ду тараф барои қоҳиши ин фишор ва пешгирӣ аз қан-ги нави тичоратӣ ба тавоғуқ расиданд. Мусолиҳаи қаблӣ қарор буд моҳи ноябри соли 2026 ба анҷом расад, аммо ҳоло муҳлати он то моҳи ян-вари соли оянда дароз карда шудааст.

Ин пешрафт баъди сафари давлатии Си Чинпин ба ИМА ба даст омад. Президенти Чин 23-юми сентябр ба Вашингтон омад ва 24-уми сентябр дар Қохи Сафед бо Доналд Трамп мулоқот кард. Ин нахустин са-

фари давлатии роҳбари Чин ба Қохи Сафед дар беш аз даҳ соли охир буд.

Дар музокироти ду роҳбар масъалаҳои тичорат, Тайван, зехни сунъӣ, амнияти стра-тегӣ ва робитаҳои ҳарбӣ бар-расӣ шуданд. Reuters навишт, ки мулоқот пешрафти бузурги сиёсӣ ба бор наовард, аммо та-рафҳо барои идомаи гуфтугӯ ва қоҳиши ҳатари танишҳо изҳори омодагӣ карданд.

Дар пайи мулоқот, Вашинг-тон ва Пекин инчунин рӯйха-ти молҳои ғайристратегиро барои қоҳиши бочҳо нашр карданд. Ҳаҷми умумии ин молҳо тақрибан 60 миллиард доллар арзёбӣ мешавад. Дар бахшҳои ҳассос, аз ҷумла ним-ноқилҳо ва мошинҳои барқӣ маҳдудиятҳо боқӣ мемонанд.

Масъалаи Эрон низ дар пасманзари ин мулоқот аҳам-мияти ҷиддӣ дошт. Чин бу-зургтарин харидори нафти Эрон ба ҳисоб меравад ва Ва-шингтон Пекинро барои ро-битаҳои иктисодиву тичоратӣ бо Техрон зерӣ фишор қарор медиҳад. Бо вучуди ин, пас аз мулоқоти Трамп ва Си дар бо-раи ба даст омадани ягон со-зиши мушаххас дар масъалаи Эрон хабар дода нашуд.

ПУТИН: МО БО АВРУПО ҶАНГ НАМЕХОҶЕМ

ВЛАДИМИР ПУТИН, ПРЕЗИДЕНТИ РУСИЯ ГУФТ, КИ МАСКАВ НИЯТИ ОМОДАГӢ БА ДАРГИРИИ НИЗОМӢ БО КИШВАРҲОИ АВРУПОРО НАДОРАД. ИН ИЗҶОРОТ ДАР ПАСМАНЗАРИ АФЗО-ИШИ НИГАРОНИҲОИ КИШВАРҲОИ АВРУПОИИ УЗВИ НАТО АЗ ЭҶТИМОЛИ ГУСТАРИШИ ТАНИШ БО РУСИЯ САДО ДОД.

Путин дар Санкт-Петербург ба хабарнигорон гуфт, ки дар Аврупо ҳарчи бештар аз эҳти-моли ҳамлаи Русия суҳан ме-гӯянд ва кишварҳои минтақа ба тақвияти омодагии низомии худ машғуланд. Ба гуфтаи ӯ, Русия «барои ҳеҷ гуна даргирии ни-зomӣ бо Аврупо омода намеша-вад» ва чунин нақша надорад. Дар рӯзҳои охир нигарониҳо дар Аврупо афзоиш ёфтаанд. Ҳадамоти қашфи Дания ҳатари ҳамлаи маҳдуди Русия ба яке аз кишварҳои НАТО-ро ҳанӯз паст, вале рӯ ба афзоиш арзёбӣ

кардааст. НАТО низ мубоди-лаи иттилооти истихбороти-ро тақвият додааст ва қанд кишва-ри аврупоӣ аз амалҳои таҳриб-корона, ҳамлаҳои киберӣ ва истифодаи паҳподҳо изҳори нигаронӣ мекунад. Маскав ин иттиҳомҳоро рад мекунад. Ҳамзамон Путин дар бораи эҳтимоли азсаргирии музоки-роти сулҳ бо Украина низ суҳан гуфт. Ӯ изҳор дошт, ки ҳамаи пешниҳодҳои сулҳ «рӯйи миз» боқӣ мемонанд, вале Русия пеш аз қабули ҳар қарор манфиатҳои худро арзёбӣ хоҳад кард.

РУБИО БО 100 ШИРКАТИ АМРИКОӢ БА САМАРҚАНД МЕОЯД

МАРКО РУБИО, ВАЗИРИ ҚОРҲОИ ҚОРИҶИИ ИЁЛОТИ МУТ-ТАҲИДАИ АМРИКО НИМАИ МОҲИ ОҚТЯБРИ СОЛИ РАВОН БО ЯК ҲАЙАТИ БУЗУРГИ ТИҶОРАТӢ БА ШАҲРИ САМАРҚАНДИ ӮЗБЕКИСТОН САФАР МЕКУНАД.

Интизор меравад, ки дар ин сафар ӯро намояндагони беш аз 100 ширкати амрикоӣ ҳамроҳӣ кунанд. Рубио ҳамзамон дар қаласаи вазирони қорҳои қориҷии формати C5+1 иштирок хоҳад кард.

Дар бораи сафари дарпеши-стода Серҷио Гор, намояндаи вижаи Иёлоти Муттаҳида дар умури Осиёи Ҷанубӣ ва Мар-казӣ хабар додааст. Ба гуфтаи ӯ, ҳадафи сафар густариши шарикҳои стратегияи Амрико бо

кишварҳои Осиёи Марказӣ, тақвияти ҳамкорихои дипло-матӣ ва рушди муносибатҳои тичоратию сармоягузорӣ мебо-шад. Ин нахустин сафари Мар-ко Рубио ба Осиёи Марказӣ дар мақоми вазири қорҳои қориҷии Иёлоти Муттаҳида хоҳад буд. Дар доираи сафар ӯ дар ниша-сти C5+1 бо вазирони қорҳои қориҷии Тоҷикистон, Қазоки-стон, Қирғизистон, Туркма-нистон ва Ӯзбекистон ширкат мекунад.

Механизми C5+1 Иёлоти Муттаҳида ва панҷ кишвари Осиёи Марказиро ба ҳам ме-орад. Ин формат аз соли 2015 ғайрӯ буда, нахустин мулоқоти вазирони қорҳои қориҷии он низ дар Самарқанд баргузор шуда буд.

Ба иттилои қониби Амри-ко, дар қаласаи наватӣ масъа-лаҳои густариши робитаҳои иктисодии минтақавӣ, амни-яти энергетикӣ ва роҳҳои қалли муштаракӣ масъалаҳои муҳи-ми Осиёи Марказӣ баррасӣ хоҳанд шуд. Ҳамчунин тавсеаи тичорат, қалби сармояи бахши ҳусусӣ ва дастгирии навсозии иктисоди кишварҳои минтақа аз мавзӯҳои асосии музокирот хоҳанд буд. Ҳузури намоян-дагони беш аз 100 ширкати амрикоӣ ба сафари Рубио паёми муҳими иктисодӣ ме-диҳад. Тибқи иттилои расо-наҳои Ӯзбекистон, Вашингтон ва Тошқанд тайи солҳои охир бахшҳои энергетика, нақлиёт, маъданҳои муҳим, технологи-ҳои рақамӣ ва кишоварзиро ҳамчун самтҳои эҳтимолии тавсеаи ҳамкорӣ муайян кар-даанд.

НЕТАНЯХУ ДАР АМОРАТИ МУТТАҲИДАИ АРАБ

БЕНЯМИН НЕТАНЯХУ, НАХУСТВАЗИРИ ИСРОИЛ РӯЗИ 27-УМИ СЕНТЯБР БА АМОРОТИ МУТТАҲИДАИ АРАБ САФАР ҚАРДА, ДАР АБУ ЗАӢ БО ПРЕЗИДЕНТИ ИН КИШВАР ШАЙХ МУҲАМ-МАД ЗОИД ОЛИ НАҲӢН МУЛОҚОТ НАМУДААСТ.

Ин сафар як рӯз баъд аз қо-ниби хабаргузори давлатии Аморот ва мақомоти исроилӣ тасдиқ шуд. Хабаргузори дав-латии Аморот WAM навишт, ки ду раҳбар масъалаҳои марбут ба робитаҳои дучониба ва роҳҳои тақвияту рушди минбаъдаи онҳоро баррасӣ карданд. Даф-тари нахуствазири Исроил низ гуфтааст, ки дар меҳвари му-лоқот ҳамкорихои ду кишвар ва қолишҳои минтақавӣ қарор доштанд.

Ба иттилои Reuters, му-лоқоти Нетаняху ва Шайх Муҳаммад тақрибан шаш соат идома кардааст. Манобеи огоҳ гуфтаанд, ки яке аз мавзӯҳои

асосии гуфтугӯ Эрон ва вазъи амнияти минтақа будааст. CNN низ бо тақя ба як ман-баи исроилӣ навишт, ки масъалаи Эрон, аз ҷумла музоки-роти Вашингтон ва Техрон дар маркази таваҷҷуҳ қарор дошт.

Муносибатҳои Исроил ва Аморот аз соли 2020, баъд аз имзои «Паймони Иброҳим» расмӣ шуданд. Аз он замон та-рафҳо ҳамкорихои иктисодӣ, сиёсӣ ва амниятиро густариш додаанд. Мақомоти Аморот низ таъкид мекунад, ки ро-битаҳои ду кишвар ошқоро ва дар доираи ҳамин созишнома сураи мегиранд.

ТАҲРИМИ ШИРКАТҲОИ ҲАВОИИ ЭРОН

Муддати парвози Душанбе - Техрон тағйир ёфт. Нарх чӣ?

Рӯзи 24-уми сентябр ҳавопаймои эронии “ВОРИШ” аз фурудгоҳи байналмилалии “Имом Хумайни”-и Техрон ба самти Душанбе парвоз кард, вале баъди 1 соату 8 дақиқа маҷбур шуд ба нуқтаи оғоз баргардад. Тибқи гузориши расонаҳо, сабаб иҷозат надодани Туркменистон барои убури ҳавопаймо аз ҳарими ҳавоии ин кишвар буд. Сухангӯи созмони ҳавопаймоии мулкӣ Эрон низ бозгашти ҳавопайморо тасдиқ кардааст.

МАСИРИ ДИГАР

Аммо ин парвоз пурра лағв нашуд. Чанд соат баъд ҳавопаймо дубора ба роҳ баромад ва ин дафъа бо масири дарозтар - таваассути Озарбойҷон, Қазокистон ва Ўзбекистон ба Душанбе расид. Намояндагии “Вориш” гуфтааст, ки ҳавопаймо соати 23:45 ба Душанбе фуруд омада, тақрибан соати 01:00 ба Техрон баргаштааст. Додаҳои Flightradar24 низ нишон медиданд, ки ҳавопаймои EP-VAI рӯзи 24-уми сентябр аввал 1 соату 8 дақиқа парвоз карда, ба Техрон баргаштааст ва баъдан парвози тақрибан сесоата ба Душанбе анҷом додааст.

ЧАРО ТУРКМЕНИСТОН ИҶОЗА НАДОД?

Ширкати “Вориш” ин тасмиро ба таҳримҳои нави Амрико рабт додааст. Аммо мақомоти Туркменистон то кунун ба таври расмӣ сабаби

онро шарҳ наводаанд.

Он чӣ расман маълум аст, ин аст, ки Вазорати ҳазинадорӣ ИМА рӯзи 8-уми сентябр дар доираи амалиёти “Economic Outcast” 27 ширкати ҳавопаймоии Эронро таҳрим кард. Дар миёни онҳо Varesht Airlines низ ҳаст. Вашингтон эълон кард, ки ширкатҳо ва шахсони хориҷӣ, ки ба ширкатҳои таҳримшудаи эронӣ хидмат мерасонанд, метавонанд ба хатари маҳдудиятҳои молиявӣ ва таҳримӣ рӯ ба рӯ шаванд.

Ин ҳушдор барои кишварҳо ва ширкатҳое, ки бо низомии молиявии байналмилалӣ ва доллари ИМА сарукордоранд, масъалаи ҷиддӣ аст. Дар чунин шароит ҳатто иҷозаи фуруд, транзит, хидматрасонии техникӣ, таъмини сӯзишворӣ ва дигар ҳадамоти авиатсионӣ метавонад мавриди санҷиши ҳуқуқии бештар қарор гирад.

Паёмади амалии ин сиёсат аллакай дар минтақаҳои дигар низ дида шудааст. “Financial

Times” хабар дод, ки Аморти Муттаҳидаи Араб рӯзи 24-уми сентябр парвозҳои ширкатҳои эрониро дар робита ба таҳримҳои нави ИМА маҳдуд кард. Ҳамзамон як қатор парвозҳои ширкатҳои эронӣ ба кишварҳои дигар низ халалдор шуданд.

ЧӢ ТАҒЙИР ЁФТ?

Барои Тоҷикистон муҳимтарин паёмади вазъ тағйири масир аст. Пештар парвози Техрон - Душанбе тақрибан 1 соату 50 дақиқа тӯл мекашид. Ҳоло, ба гуфтаи кормандони ширкатҳои билетфурӯшӣ дар Душанбе, ҳавопаймо маҷбур аст

Туркменистонро давр зада, аз фазои Озарбойҷон, Қазокистон ва Ўзбекистон гузарад. Дар натиҷа вақти парвоз то 3-3,5 соат зиёд мешавад.

Додаҳои Flightradar24 ин фарқиятро тасдиқ мекунанд. Масалан, парвози “Вориш” рӯзи 22-юми сентябр аз Техрон ба Душанбе 2 соату 17 дақиқа тӯл кашида буд, дар ҳоле ки парвози тағйирёфтаи рӯзи 24-уми сентябр беш аз се соат идома кардааст.

Дар кӯтоҳмуддат нархи билет, ба гуфтаи манбаҳои бозор, тақрибан 3 ҳазор сомонӣ боқӣ мондааст. Аммо агар масири нав доимӣ шавад, фишор ба арзиши парвоз

метавонад афзоиш ёбад.

ОЁ ПАРВОЗҲО ҚАТЪ МЕШАВАНД?

Алҳол парвозҳо қатъ наметавонанд. Рӯзи 27-уми сентябр ва 29-уми сентябр низ парвози Техрон - Душанбе анҷом шудааст. Аммо вазъи ҳаҷсайри Машҳад - Душанбе номуайян ба назар мерасад. Қаблан низ, аз ҷумла рӯзи 24-уми апрел яке аз парвозҳои “Вориш” аз Машҳад ба Душанбе бо сабаби нагирифтани иҷозаи убури аз яке аз кишварҳои масир лағв шуда буд.

Д. ҚОДИРПУР

ҲУКМИ ҚАТЛ

Чаро Саида Мирзиёева хостори татбиқи он шуд?

ДАР ШАҲРИ ИСФАРА ЧОР СОКИНИ ҶАМОАТИ ХОНОБОД БО ГУМОНИ АНҶОМ ДОДАНИ АМАЛҲОИ ШАХВОНӢ НИСБАТ БА НОБОЛИҒ БОЗДОШТ ШУДААНД. ИН ДАР ҲОЛЕСТ, КИ ҲАҶТАИ ОХИР ДАР ЎЗБЕКИСТОН НИЗ МАСЪАЛАИ ТАҶОВУЗИ ЯК КӢДАКИ 5-СОЛА ДАР НАМАНҒОН БОИСИ САРУСАДОИ ЗИЁДЕ ГАРДИДА, САИДА МИРЗИЁЕВА ХОСТОРИ ТАТБИҚИ ҲУКМИ ҚАТЛ ШУД.

АЗ АХБОРИ ВКД

Ба иттилои Раёсати Вазорати қорҳои дохилӣ дар вилояти Суғд, Хурсандалӣ Шаҳобови 26-сола, Сирочиддин Маҷидови 26-сола, Самандар Воҳидови 25-сола ва Заурбек Абдуллои 20-сола боздошт шудаанд.

Тибқи фарзияи тафтишот, яке аз гумонбарон моҳи май бо ноболиғ шинос шуда, баъдан бо ӯ муносибати ҷинсӣ доштааст. Мақомот ҳамчунин меғоянд, ки ҳодиса бо телефон сабт шуда, баъдан ба дигарон нақл шудааст. Моҳи июл ва август, ба гуфтаи тафтишот, се нафари дигар низ бо ноболиғ шинос шуда, бо ӯ муносибати ҷинсӣ доштаанд.

Нисбати ҳар чор нафар тибқи моддаи 141-и Кодекси

ҷиноятӣ Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз шудааст. Ин модда барои алоқаи ҷинсӣ ва дигар амалҳои шаҳвонӣ бо шахсе, ки ба синни 16-солагӣ нарасидааст, аз 2 то 8 соли маҳрум сохтан аз озодиро пешбинӣ мекунанд. То аҷноми тафтишот ва ҳукми суд онҳо гумонбар доништа мешаванд.

БАҲС ДАР ЎЗБЕКИСТОН

Ҳамзамон, дар Ўзбекистон як қазияи эҳтимолии таҷовуз ба духтари 5-сола дар вилояти Намангон баҳси густардаеро ба вуҷуд овардааст.

Саида Мирзиёева, роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ўзбекистон баъди нашри хабар дар бораи ин ҳодиса гуфта-

аст, ки барои чунин ҷиноятҳои вазнин бояд ҷазои ниҳойи пешбинӣ шавад. Ӯ аз назари шахсӣ аз ҳукми қатл ёд кардааст, ҳарчанд қонунгузориҳои феълӣи Ўзбекистон чунин нави ҷазоро пешбинӣ намекунад.

Тибқи иттилои Прокуратураи генералии Ўзбекистон, дар робита ба ин қазия бо моддаҳои маъбӯт ба таҷовуз ва таҳдид ба қуштор парвандаи ҷиноятӣ оғоз шуда, як нафар боздошт шудааст. Қисми 4-и моддаи 118-и Кодекси ҷиноятӣ ин кишвар барои таҷовуз ба номуси шахси то 14-сола аз 15 то 20 соли зиндон пешбинӣ мекунанд.

Шаҳноза Мирзиёева, муовини аввали роҳбари Оҷонсии миллии ҳифзи иҷтимоии Ўзбекистон низ аз пешниҳоди қорӣ қардани ҳабси якумрӣ барои зӯровариҳои ҷинсӣ нисбат ба кӯдакон хабар додааст.

ДАР ТОҶИКИСТОН ҶАЗО ЧӢ ГУНА АСТ?

Дар Тоҷикистон низ қазияҳои таҷовуз ба ноболиғон

борҳо воқуниши саҳти ҷомеаро ба вуҷуд овардаанд. Яке аз парвандаҳои пурсарусадони қазияи Руфайда Иноятоваи 7-сола буд, ки соли 2021 дар ноҳияи Рӯдакӣ мавриди таҷовуз қарор гирифта, қушта шуд. Суди Олӣ гунаҳкорро ба ҳабси якумрӣ маҳкум кард.

Ба иттилои ВКД, дар шаш моҳи соли 2026 дар кишвар 13

ҳолати таҷовуз ба номус сабт шудааст. Теъдоди ноболиғон миёни ҷабридагон дар ин омор ҷудогона нишон дода нашудааст.

Дар пасманзари ин қазия, баҳсҳо дар бораи саҳттар қардани ҷавобгарӣ барои ҷиноятҳои ҷинсӣ нисбат ба кӯдакон дар кишварҳои минтақа низ бештар садо медиданд.

ТОҶИК УЗВИ МАҶЛИСИ ҚАЗОҚИСТОН ШУД

Акбарҷон Исмоилов, тоҷики зодаи Қазоқистон 22-юми сентябри соли 2026 бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Қазоқистон Қосим-Ҷомарт Тоқаев узви Маҷлиси мардуми Қазоқистон, мақоми олии машваратии намоёндагии манфиатҳои мардуми Ҷумҳурии Қазоқистон таъйин шуд. Ин ниҳодро Сенат ё палатаи болоии Парлумони Қазоқистон мегуфтанд. Тибқи як ди-гаргунӣ ин ниҳод барҳам ҳурд.

8-уми сентябри соли 2025 президенти Қазоқистон Қосим-Ҷомарт Тоқаев дар Паёми худ ба мардум изҳор дошта буд, ки Сенат рисолати худро ҳамчун палатаи болоии парлумон аз замони таъсисёбаш дар соли 1995 иҷро кардааст ва пешниҳод кард, ки ба парлумони якпалатагӣ гузарем.

Акбарҷон Исмоилов то ин дам муовини раиси Ассамблеяи халқҳои ин кишвар таъин

буд. Анҷуманро президент Қосим-Ҷомарт Тоқаев раҳбарӣ дошт ва бо тағйири низом Ассамблеяи халқҳо низ аз байн рафтааст. Акбарҷон соли 1988 дар вилояти Улутаби Қазоқистон ва дар оилаи рӯхонии тоҷик Яҳёхоҷа Исмоилов зода шудааст. Таҳсили миёнаро дар Қазоқистон гирифт ва соли 2016 Донишгоҳи Мадинаро хатм кард.

Ба соҳибкорӣ машғул аст ва се ширкати тижоратиро асос гузоштааст. Аз соли 2017 то 2022 роҳбари Маркази тоҷикони шаҳри Остона буд. Аз моҳи сентябри соли 2022 роҳбари Маркази ҷумҳуриявии фарҳангӣ ва этникии тоҷикон дар Қазоқистон гашт. Ӯ фаъолияти соҳибкории худро дар бахшҳои сохтмон ва амволи ғайриманқул инкишоф медиҳад. Муассис ва ҳаммуассиси якчанд ширкатҳои мебошад, ки лоиҳаҳои сохтмон ва амволи ғайриманқули манзилӣ амалӣ мекунанд.

РАҲИМ АЗИМОВ - ВАКИЛИ ДУМАИ ДАВЛАТИИ РУСИЯ

Раҳим Азимов, сиёсатмадори зодаи Тоҷикистон барои бори сеюм вакили Думаи давлатии Федератсияи Русия интиҳоб гардид. Номӣ ӯ дар рӯйхати расмӣ вакилони Думаи давлатии даъвати IX, ки Комиссияи марказии интиҳоботи Русия тасдиқ кардааст, ҷой дорад.

Интиҳоботи вакилони Думаи давлатии Русия аз 18 то 20-уми сентябри соли 2026 баргузор шуд. Комиссияи марказии интиҳоботи Русия 25-уми сентябр натиҷаҳои ниҳони интиҳоботро тасдиқ кард. Дар маҷмӯъ 450 вакил интиҳоб шуданд, ки 225 нафари онҳо аз рӯйхати хизбӣ ва 225 нафари дигар аз

ҳавзаҳои якмандатӣ роҳ ёфтанд. Раҳим Азимов аз Ҳизби «Русияи воҳид» дар интиҳобот ширкат кард ва аз рӯйхати хизбӣ соҳибӣ мандат шуд.

Раҳим Азимов 16-уми августи соли 1964 дар шаҳри Шӯроби ноҳияи Исфара таваллуд шудааст. Ӯ Донишқадаи кӯҳии Ленинградро хатм карда, баъдан дар сохторҳои давлатӣ ва ҷамъиятии Русия фаъолият намудааст. Азимов бори аввал соли 2016 вакили Думаи давлатии Русия интиҳоб шуда, соли 2021 низ мандати вакилиро ба даст оварда буд. Дар Думаи давлатии даъвати VIII Раҳим Азимов муовини якуми раиси Кумитаи амният ва мубориза бо фасод буд.

СЕРХОНАНДАТАРИН ШОИР ДАР АМРИКО

ЧАЛОЛИДДИНИ БАЛХИИ РУМӢ ҲАШТ АСР ПЕШ ЗИНДАӢИ ҚАРДА БОШАД ҲАМ, ОСОРИ Ӯ ИМРӢЗ ҲАМ ХОНАНДАГОНӢ ЗИЁДЕ ДОРАД. ХУСУСАН ДАР ИЁЛОТИ МУТТАҲИДА АМРИКО ТАВАЧҶУҲ БА АШӢОРИ Ӯ АЗ ОХИРИ АСРИ ХХ БА ТАВРИ НАЗАРРАС АФЗОИШ ЁФТААСТ. ИН ТАӢИЙРОТРО НА ТАНҲО АЗ РӢИИ НАШРИ КИТОБҲО ВА ОМОРИ ФУРӢШ, БАЛКИ АЗ РӢИИ БАСОМАДИ ЗИКРИ НОМИ РУМӢ ДАР КИТОБҲОИ АНГЛИСӢ НИЗ МЕТАВОН МУШОҲИДА ҚАРД.

Графики Google Books Ngram Viewer, ки зикри каллимаи Rumi-ро дар китобҳои англисӣ аз соли 1800 то соли 2022 нишон медиҳад, раванди афзудани маҳбубияти Мавлоноро хеле равшан инъикос мекунад. То миёнаҳои асри XX номи Румӣ дар адабиёти англисӣ нисбатан кам ба назар мерасад. Аз солҳои 1950-1960 афзоиши тадриҷӣ оғоз мешавад, аммо тағйироти асосӣ аз охири солҳои 1980 ва махсусан аз солҳои 1990 ба баъд рух медиҳад.

Бояд таъкид кунам, ки Google Ngram басомади истифодаи калима ё номи муайяноро дар маҷмӯи бузурги китобҳои рақамшудаи Google ҳисоб мекунад. Аз ин рӯ, боло рафтани хати Rumi маънои онро дорад, ки номи ӯ дар китобҳои англисӣ бештар зикр шудааст, ки чунин афзоиш нишонаи хуби густариши ҳузури Румӣ дар фазои фарҳангӣ ва китобҳои англисизабон аст. Дар график аз солҳои 1990 ба баъд болоравии хеле тез мушоҳида мешавад. Тақрибан дар соли 1990 басомади зикри Rumi ханӯз нисбатан паст аст, аммо то оғози солҳои 2000 он тақрибан ду баробар афзоиш меёбад. Пас аз соли 2000-ум болоравӣ идома ёфта, дар солҳои 2010-2022 ба сатҳи рекордӣ мерасад. Ба таври тахминӣ, басомади зикри Rumi аз соли 1990 то соли 2022 беш аз се маротиба зиёд шудааст.

Ин тағйирот бо як падидаи муҳими нашрӣ дар Амрико ҳамзамон аст: паҳн шудани тарҷума ва бозофариниҳои англисии ашъори Румӣ, махсусан асарҳои Коулман Баркс.

Баркс аз солҳои 1970 ба

тарҷумаву наشري ашъори Румӣ оғоз кард ва шеърҳои ӯро бо забони равону муосири англисӣ ба хонандаи амрикоӣ пешниҳод намуд. Китоби машҳури ӯ - The Essential Rumi соли 1995 ба нашр расид. Ҳамин давра дар графики Ngram низ ба оғози яке аз босуръаттарин марҳалаҳои афзоиши номи Румӣ мувофиқ меояд.

Ин ҳамзамонӣ ҷолиб аст, ҳарчанд танҳо аз рӯйи график наметавон гуфт, ки маҳз як китоб сабаби афзоиш гардид. Аммо маълумоти бозори китоб нишон медиҳад, ки тарҷумаҳои Румӣ воқеан дар Амрико муваффақияти ғайриодӣ доштанд.

Соли 1997 рӯзномаи The Christian Science Monitor хабар дод, ки китобҳои Румӣ дар версияҳои Коулман Баркс аллакай зиёда аз 250 ҳазор нусха фурӯхта шудаанд. Барои бозори шеър ин рақам хеле бузург буд. Нашрия қайд мекард, ки ҳатто китобҳои баъзе барандагони ҷоизаи Пулитсер гоҳе бо душворӣ ба фурӯши 10 ҳазор нусха мерасиданд. Дар ҳамон мақола Румӣ ҳамчун шоири серфурӯши Амрико муаррифӣ шуда буд. Соли 2000 Publishers Weekly навишт, ки танҳо The Essential Rumi аллакай беш аз 100 ҳазор нусха фурӯхта шудааст ва наشري китобҳои нави Румӣ идома дорад. Ин нашрия ҳамчунин ишора мекард, ки дар солҳои 1990 тавачҷуҳ ба Румӣ дар Иёлоти Муттаҳида ба як падидаи фарҳангӣ табдил ёфта буд. То соли 2002 микёс боз ҳам бузургтар шуд. Publishers Weekly хабар дод, ки The Essential Rumi ва The Soul of Rumi дар маҷмӯъ зиёда аз ним миллион нусха фурӯхта шудаанд. Дар ҳамон

матлаб Румӣ «bestselling poet in the U.S.», яъне шоири серфурӯши Иёлоти Муттаҳида номида шудааст. Маҷаллаи TIME низ соли 2002 ба ҳамин падида тавачҷуҳ кард. Он навишт, ки The Essential Rumi зиёда аз 250 ҳазор нусха дар гардиш дошт ва яке аз муваффақтарин китобҳои шеърӣ дар Ғарб дар даҳсолаи қаблӣ ба ҳисоб мерафт.

BBC дар соли 2014 хабар медиҳад, ки китобҳои марбут ба Румӣ аз ҷониби Коулман Баркс то он замон беш аз 2 млн нусха дар ҷаҳон фурӯхта шуда буданд.

Чунин рақамҳо барои жанри шеър воқеан ғайриодӣ буданд. Дар бозори китобҳои Амрико романҳо, китобҳои тарҷумаиҳолӣ, асарҳои мотивационӣ ё адабиёти оммавӣ метавонанд бо миллионҳо нусха фурӯхта шаванд, аммо барои маҷмӯаи ашъорӣ фурӯши садҳо ҳазор нусха натиҷаи нодир аст.

Яке аз ҷанбаҳои ҷолиб он аст, ки шухрати Румӣ танҳо ба китоб маҳдуд нашуд. Дар охири солҳои 1990 шеърҳои ӯ дар сабтҳои садоӣ, ҷорабиниҳои фарҳангӣ, мусиқӣ ва ҳатто намоишҳои мӯд истифода мешуданд. TIME навишта буд, ки матнҳои Румӣ дар лоиҳаҳои бо иштироки чехраҳои машҳури фарҳанги оммавии Амрико низ садо додаанд.

Аз ин рӯ, болоравии номи Rumi дар Ngram-ро метавон ҳамчун як қисми раванди васеътар дид: Румӣ аз доираи нисбатан маҳдуди шарқшиносон ва муҳаққиқони тасаввуф берун баромада, ба фарҳанги оммавии англисизабон ворид шуд.

Баррасӣ ва муайян кардани омилҳои шухрат ва маъруфияти Мавлоно дар Ғарб кори адабиётшиносону ҷомеашиносон аст, мо оид ба ин ҷанбаи масъала изҳори назар намекунем, вале маҳбубияти ӯро тавассути рақаму далелҳо нишон додем.

Ризои БАҲРОМЗОДА,
корманди АМИТ

НЕРҶИ ОБ, БОД ВА ОҒТОБ

Гузориш аз сафари Президент ба ВМКБ

ДАР ДОИРАИ САФАРИ
КОРИИ ПРЕЗИДЕНТИ
ТОҶИКИСТОН ЭМОМАЛИ
РАҲМОН БА ВИЛОЯТИ
МУХТОРИ КҶИСТОНИ
БАДАХШОН ДАҲҶО
ИНШООТ ИФТИТОҲ,
ТАРҲҶОИ НАВИ
ЭНЕРГЕТИКИВУ САНОАТИ
ОҒОЗ ВА ЛОИҲАҶОИ
БУЗУРГИ РОҶСОЗИ
МУАРРИФИ ШУДАНД.
САФАРИ ПЕШВОИ
МИЛЛАТ БА БАДАХШОН
ДАР ДОИРАИ ТАҶЛИЛИ
ҶАШНИ 35-СОЛАГИИ
ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТИ
СУРАТ ГИРИФТ.

НЕРҶОҶҶОИ ОБИ, БОДИ ВА ОҒТОБИ

Яке аз бахшҳои асосии сафар ифтитоҳи иншооти энергетикӣ буд. Дар деҳаи Қозидехи ноҳияи Ишқошим зеристҳои 110/35-киловолтаи «Қозидех» мавриди истифода қарор гирифт. Тибқи иттилои дафтари матбуоти Президент, ҳадаф аз сохтмони он таҳкими шабакаҳои барқ ва баланд бардоштани эътимоднокии таъминоти нерӯи барқ дар ноҳия аст. Дар деҳаи Роҷи ноҳияи Шугнон нерӯгоҳи офтобӣ бо иқтидори 3 мегаватт ба қор даромад. Дар он 4752 панели офтобӣ насб шудааст. Иншоот аз калонтарин тарҳҳои истеҳсоли нерӯи барқ аз манбаъҳои барқароршаванда дар вилоят ба ҳисоб меравад. Ҳамзамон дар деҳаи Вранҷани ноҳияи Рӯшон нерӯгоҳи дигари офтобӣ бо иқтидори 112 киловатт ба истифода дода шуд.

Дар ҷамоати Бартанги ноҳияи Рӯшон низ нерӯгоҳи хурди барқи обии 25-киловатта барои таъмини сокинони деҳаи Бичрав бо барқ ва дар деҳаи Девлоҳи деҳоти Барӯшон нерӯгоҳи дигари обӣ бо иқтидори 15 киловатт ба қор оғоз карданд. Дар ноҳияи Мурғоб бошад, ду нерӯгоҳи таҷрибавии бодӣ бо иқтидори умумии 200 киловатт ба истифода дода шуд. Дар ин минтақа ҳамчунин панелҳои офтобӣ бо иқтидори умумии 1138 киловатт насб шуда, барои захираи нерӯ системаҳои аккумулятори доройи ғунҷоиши 590 киловатт-соат пешбинӣ шудаанд. Тибқи маълумоти расмӣ, маҷмааи мазкур имкони таъмини 145 хонаводаро бо нерӯи барқ дорад. Аҳамияти ин тарҳҳо барои ВМКБ пеш аз ҳама ба шароити ҷуғрофии он вобаста аст. Деҳаҳои дурдаст, масофаи зиёди байни маҳалҳои аҳолинишин ва мушкилоти сохтмони шабакаҳои тӯлонии барқ талаб мекунанд, ки дар баробари низоми мутамарказ аз нерӯгоҳҳои хурди маҳаллӣ низ истифода шаванд. Маҷмӯи тарҳҳои баистифодадодашуда нишон медиҳад, ки дар вилоят ҳамзамон се манбаи барқароршаванда - об, офтоб ва бод мавриди истифода қарор гирифтаанд. Қадами дигари муҳим дар

аз ин 90 иншоот, тибқи маълумоти пешниҳодшуда, дар шаҳру ноҳияҳои вилоят боз 185 иншооти дигар ба истифода дода шудааст.

358 КИЛОМЕТР РОҶ

Дар доираи сафари кории Президент дар Хоруғ шаш тарҳи сохтмон ва таҷдиди роҳҳои дорой аҳамияти ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ муаррифӣ шуд. Дар маҷмӯ, сухан аз 358 километр роҳ меравад. Ду марҳалаи таҷдиди роҳи Рӯшон - Варшез дарозии умумии 162,2 километрро фаро мегирад. Қитъаи аввал Дашти Шипад - Пастхуф 82,2 километр ва қитъаи дуюм аз Пастхуф то деҳаи Турбати ноҳияи Шугнон 80 километрро ташкил медиҳад. Ин роҳ бахше аз долони Душанбе - Қулма - марзи Чин аст.

Ҳамчунин асфалтпӯшии қитъаи 34-километрии Шохон - Зифар, таҷдиди 20 километр роҳ дар маркази ноҳияи Рӯшон ва ба ҳолати меъёрӣ овардани роҳи 37-километрии Хоруғ - Рошқалъа пешбинӣ шудааст. Барои роҳи Хоруғ - Ишқошим низ асосноккунии техникаи иқтисодӣ ва ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ омода мешаванд. Дарозии тахминии ин масир 104 километр ҳоҳад буд.

Илова бар ин, дар водии Язғулом қорҳои таҷдиди роҳи 34-километра идома доранд ва оғози сохтмону таҷдиди қитъаи 90-километрии Мурғоб - Қулма ва гузаргоҳи Қулма - Қарасу низ дар назар аст. Ин масир ба долони Чин - Тоҷикистон - Ўзбекистон - Туркменистон - Эрон - Туркия - Аврупо пайванд дода мешавад.

МУҶАССАМАИ МОДАР ВА ХОТИРАИ АЛИШЕР МИРЗОАБОТ

Зимни сафари кории хеш ба ВМКБ Пешвои миллат дар маҳаллаи Носири Хусрав Боғи фарҳангию фароғатии «Дуои Модар» ва муҷассмаи Модарро ифтитоҳ кард. Дар ҷараёни сафар бинои нави муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №6 барои 1048 хонанда низ ба истифода дода шуд. Мактаб дорой 20 синфхона, китобхонаи электронӣ, толорҳои варзишӣ ва маҷлис ва кабинетҳои фаннӣ мебошад. Шомии 27-уми сентябр Эмомалӣ Раҳмон дар ҷараёни тантанавӣ бахшида ба 35-солагии Истиқлоли давлатӣ ширкат кард ва рӯзи 28-уми сентябр бо роҳбарону фаъолони ВМКБ мулоқот анҷом дод. Дар пайи ин мулоқот ҳамчунин маҷлаи ба номи Алишер Мирзонабот - собиқ раиси ВМКБ, ки соли равон дар пайи садамаи нақлиётӣ вафот кард, гузоштани яке аз мактабҳои шаҳри Хоруғ матраҳ гардид. Сафари кории Президенти кишвар ба ВМКБ 28-уми сентябр анҷом ёфт.

Рӯшон ба истифода додани 42 километр хати интиқоли барқи 110-киловолта буд. Ба арзёбии мақомоти соҳа, ин хат бояд устувории таъминоти барқро беҳтар ва барои рушди минбаъдаи шабака замина фароҳам кунад.

АЗ ИСТЕҶСОЛОТ ТО ИНШООТ

Бахши дигари муҳим рушди саноати маҳаллӣ буд. Дар минтақаи саноатии шаҳри Хоруғ Президент аз се қорҳои нави дидан кард. Қорҳои «Қоим» ашёи хоми кишоварзии маҳаллиро қоркард карда, афшура, мураббо ва ҳамираи помидор истеҳсол мекунанд. «Помир экомебел» бо шаш дастгоҳи муосир ба истеҳсоли мебел машғул аст. Қорҳои сеюм истеҳсоли дару тирезаҳои пластикӣ, профилҳои сохтмонӣ ва хишти сабукро ба роҳ мондааст. Барои сокинони маҳаллӣ дар ин қорҳонаҳо ҷойҳои нави қорӣ таъсис дода шудаанд. Дар ҳамаи заминаҳои Лоҳи Маркази агрологистикӣ шаҳри Хоруғ низ муаррифӣ шуд. Он дар масоҳати 2 гектар бунёд шуда, барои қабул, нигоҳдорӣ ва қоркарди маҳсулоти кишоварзӣ пешбинӣ гардидааст. Иқтидори марказ имкон медиҳад, ки дар як вақт то 600 тонна маҳсулот қабул ва қоркард шаванд. Се хати технологияи он ҷудокунии маҳсулот аз рӯи навъ, тозакунии, назорати сифат, тамағгузорӣ ва бастабандиро фаро мегирад. Бо татбиқи тарҳ 64 ҷойи қорӣ доимӣ мавсимӣ пешбинӣ шудааст.

Ҳамчунин, ба таври ғосилавӣ дар шаҳру ноҳияҳои ВМКБ дар маҷмӯ 90 иншоот мавриди истифода қарор гирифт. Дар Хоруғ қорҳои қоркарду бастабанди партовҳои саҳти маишӣ, қорҳои қоркарди гиёҳҳои шифобахш, қорҳои бетон, муассисаҳои томақтабӣ ва маҷмааи варзишӣ ифтитоҳ шуданд. Ғайр

ДАР ОҶОЗИ АСРИ ХИХ, ВАҚТЕ ДАР ИЛМИ
АВРУПОЙ ДАР БОРАИ ЗАБОН ВА АСЛИ МАРДУМИ
БУХОРО ТАСАВВУРОТИ ГУНОГУН ВУЧУД ДОШТ,
ХОВАРШИНОСИ ОЛМОНӢ ҲЕНРИХ ЮЛИУС КЛАПРОТ
БО ТАКЯ БА ДАЛЕЛҲОИ ИЛМӢ ВА МУШОҶИДАҶОИ
ШАХСӢ БА НАТИҶАЕ РАСИД, КИ АҶАММИЯТИ
ИЛМИИ ХУДРО ТО ИМРӢЗ НИГОҶ ДОШТААСТ:
ЗАБОНИ БУХОРОИЁН ФОРСӢ БУДА, ОНҲОРО
НАБОЯД БА ГУРӢҶИ ХАЛҶҶОИ ТУРКЗАБОН МАНСУБ
ДОНИСТ. МАҚОЛАИ Ӯ «РОҶЕЪ БА БУХОРОИЁН», КИ
СОЛИ 1823 НАШР ШУД, БО КӢШИШИ ПРОФЕССОР
ШОКИР МУХТОР ДУБОРА МАВРИДИ ТАВАҶҶУҶИ
МУҶАҚҚИКОНИ ТОҶИК ҚАРОР ГИРИФТ ВА БА
ДОИРАИ ПАЖӢҶИШИ ТАЪРИХИ ТОҶИКОН ВА
ЗАБОНИ ТОҶИКӢ ВОРИД ШУД. ИН МАҚОЛА БА
МУНОСИБАТИ 80-СОЛАГИИ МАРҶУМ ШОКИР
МУХТОР БОРИ АВВАЛ НАШР МЕШАВАД.

ПЕШГУФТОРИ ШОКИР МУХТОР

То ба имрӯз мо тадқиқоте перомуни таърихи омӯзиши забони тоҷикӣ ва тоҷикон дар илми ховаршиносии Урупонадорем. Забоншиносони мо бисёр гуфтанд ва миёни он тӯдаи бузурги рисолаҳо асарест, ки дар он аз хусуси мавқеи донишмандони ин китъаи ҳақиқатан соҳибтамаддуни даврони мо сухан равад. Дар асл, тӯли ду асри охир мустаффрикони урупонадор боби омӯзиши тамаддуни мо - шаркиён умуман ва минҷумла, форсигӯён бисёр ранҷи кашадаанд ва натиҷаҳои

заҳматашон ба ситоиш мерасанд. Инро ҳамон нафаре эҳсос мекунад, ки болои масъалаи макоми миллати хеш дар харитаи тамаддуни башар ба меҳр пажӯҳиш мебарад. Банда аз оғози шуғли дар масъалаи тадқиқи пайванди адабии Шарқу Ғарб, бахусус аҷаму Фаронса, пай бурдам, ки ховаршиносони урупонадор бахри омӯзишу тарғиби адабиёти мо, хосатан адабиёти садаҳои X-XV-и форс-тоҷик тадқиқотҳои беназиру тарҷумаҳои хеле нодир сохтаанд. Роҷеъ ба масъалаи пажӯҳиши забони тоҷикӣ ва тоҷикону Тоҷикистон дар Фаронса на танҳо рағбат, балки осори зиёди олимони фаронсавиро кироату ёддошт кардам. Як махсусияти корхонаи эҷодиамро арз мекунам: муҳимтарин асарҳоям пас аз гирдовари хаддалимкон пурраи маводи зарурӣ офарида шудаанд ва аз ин усули кориам қаноатмандам. Аз ҳамин сабаб, то ба имрӯз аз нигориши асаре перомуни тадқиқи забони тоҷикӣ ва таърихи тоҷикон дар Урупона, махсусан дар Фаронса, худдорӣ кардам, чаро ки маводи хондаю ёддошт кардаам барои бунёди рисолаи хонданбобе дар ин чода басанда набуд. Аз сӯйи дигар, барои ҳалли ин масъа-

ла бояд каси дигар машғул бошад ва зиндагиаш беҳуда сарф нахоҳад шуд. Бинобар ин, чун Маҳмадшариф Шоев сурати мақолаи Х. Клапрот «Роҷеъ ба бухороиён - Sur les Boukhars»-ро нишон доду гуфт, ки он дар «Журнал Азиатик-Journal Asiatique», чилди 2, соли 1823 (сах. 154-163) дар Порис нашр шудааст, шодиам ҳадду қанор надошт. Бо номи Х. Клапрот борҳо вохӯрда будам, вале ба ростӣ ягон асарашро мутолиа накардам. Филфавр ба кироати ин машғул шуда, баъди поён додан ба Маҳмадшариф рӯй оварда, гуфтам: «Мақолаҳо ба тоҷикӣ тарҷума карда, минбаъд ба ҷустуҷӯи осори ховаршиносони урупонадор бораи забони тоҷикӣ ва таърихи тоҷикон машғул шавед». Бисёр меҳоҳам, ки имрӯз дар радиои тамаддуниносони асили мо шахсе мавқеъ гирад, ки тавассути пажӯҳишхояш оид ба омӯзиши фарҳангамон дар Урупона ном барорад. Мо мардуми соҳибфарҳангем, онро муҳаққиқону ситоишгарони асил заруранд!

Шокир МУХТОР,
доктори илми
филология, профессор
(соли 1999)

КЛАПРОТ ДАР БОРАИ

Ҷ. КЛАПРОТ РОҶЕЪ БА БУХОРОИЁН

Бисёр ҷуғрофияшиносон ва пажӯҳишгароне, ки ба тадқиқи муқоисавии забонҳо машғуланд, то ба имрӯз бухороиёнро мардуми туркзабон мехисобанд. Ж. Ш. Аделунг* - донишманд, муаллифи «Митридатҳо» онҳоро марбут ба гурӯҳи тоторҳо ё туркони ҷануби доништа, ҳамчунин изофа мекунад: «Меғӯянд, ки лаҳҷаи тоҷикони Бухоро яке аз муқаммалтарин лаҳҷаҳост, гарчанде бо бисёр калимаҳои форсӣ омехта аст». Ҷаноби Малте-Брун* перомуни пайдоиши бухороиён ҳарфе намегӯяд, аммо ба хоҳири шарафи худ ҷунин шарҳ додааст: «Забони бухориён ҳанӯз ҳам тадқиқи нашудааст, вале тадқиқоти ҳамаҷонибаро тақозо дорад. Ин ҷо,- меғӯянд ӯ,- мо ҷанде аз истилоҳоти ҷуғрофиро дидаем, ки ба назарамон форсӣ ё готӣ менамоянд».

Агар Палласи машҳур оид ба забонҳои Осиё ақаллан маълумоти рӯяки мебошад, нишон додани мавқеи ҳақиқии бухориён ба ӯ осон мебуд ва аз дохил намудани онҳо ба гурӯҳи талмӯтҳо ва ўзбакони Хива дар луғати бузурги муқоисавии забонҳо (малика Екатерина II ўро вазифадор намуда буд нашр кунанд) худдорӣ мекард.

Георгӣ дар асараш «Тавсифи миллатҳои империяи Русия» бухороиёнро аз қабилҳои мардумони туркзабон ҳисобида, тасдиқ мекунад, ки онҳо тозатарин аҷдодони ғӯзҳо ва туркманҳо мебошанд.

Бисту ду сол пеш аз замони варақ задани «Луғати муқоисавии Паллас» ман ба ҳулосае омадам, ки аксари калимаҳои бухорӣ форсианд. На танҳо исмҳо, балки қалмоти дигар ҳиссаҳои нутқи маро ба ҷунин андеша оварданд. Масдар ҷун дар забони форсӣ бо суффикси - тан ё - дан ба охир мерасад ва сиғаи амрӣ ҳам ба монанди забони форсӣ бо афтиши ҳиҷои охири масдар сохта мешавад. Дар қалмаи найи бинӣ, нарина ман тарзи форсӣ сохтани қалмаҳои мураккабро эҳсос мекардам. Генетиво дар охир тарзе бояд гузошт, то ки ҳарфи - и ҷун ифодагари он муқаддам бошад, ҷунки «найи бинӣ» дар забони форсӣ «қовоқии бинӣ»-ро ифода мекунад. Ҷонишинҳо дар ҳар ду забон яхеланд. Ҷанд қалмоти лаҳҷаи бухориро аз луғати Паллас интиҳоб намуда, онҳоро бо муодили туркии хиваи онҳо қиёс кардам ва ҳулоса баровардам, ки онҳо на ба туркии Хива, балки ба муодили форсиашон ҳамвазанд:

Лаҳҷаи бухорӣ	Туркии Хива
ту	сен
ӯ	ол
мо	биз
шумоҳо	сиз
ишонҳо	онлар
нӯш кардан	итшмак
хӯрдан	ашамак
задан	урмак
ҳомил кардан	куртмак
буридан	кисмак
кушодан	атишмак
пухтан	пиширмак
ҳаст	вар
диҳ	бир
раву, реу	кел, вар

Ман ҳамчунон номҳои шумораҳои сирф форсиро ба мисли: як, ду, се, ҷаҳор, панҷ, шаш, ҳафт, ҳашт ва нӯхро дарёфт кардам, ки ба назарам ба бир, ики, уч, тор, беш, олти, йеди, секиз ва тоқуз ягон шабоҳате надоранд.

Бо вучуди ин ҳама далелҳо ман қавқаҳии Палласи машҳурро мефаҳмам ва гумон мекунам, ки луғатҳои маъмули бухорӣ, ки қомилан форсӣ мебошанд, ин донишманди бузургро ба иштибоҳ андохтаанд.

Соли 1805 ҳамроҳӣ карда нам бо намояндаи императори Русия дар Чин аълоҳазрат Граф Г. Головкин бароям шарафи бузург буд. Пас аз воридаи Қазон шудан ман бори нахуст бо бухороиён рӯ ба рӯ шудам ва ҳама шакку шубҳаҳоям бартараф гардиданд. Аз гуфтугӯяшон фаҳмидам, ки ман дар Тоболск, Тара, Томс ва шаҳрҳои дигари Сибир вохӯрдм, суханҳои болоро такрор ва забони форсиро ҷун забони аҷдодони хеш эътироф намуда, афзудам, ки

онҳо бо амри сарнавишт миёни туркҳо зиндагӣ карда, бисёр қалмаҳои туркиро иқтибос кардаанд. Бо вучуди ин, забони онҳо аз забони Бухорои бузург ва хурд тозатар мебошад.

Одатан муҳочирони бухорои Сибир нисбати ҳамаҷонибарони нави худ бо забони туркӣ мағрурона гап мезананд. Ҳол он ки онҳо миқдори зиёди истилоҳоти форсӣ, аз ҷумла номҳои умдатарин ашҳоро нигоҳ доштаанд: шамшир (форсӣ); найза (форсӣ: низех); қамон (форсӣ: тир (ф)); қиншал (форсӣ:

ҳанҷар); хич (форсӣ: хишт); танӯр (ф); аран (ф.а. Эрон): он ҷойе, ки хайвонот нигоҳ дошта мешавад); нон (ф); қаваб (ф. кебаб); бариҷ (ф: буреч); пил-пил (ф); марҷ (ф); гандум (ф); гандум-бахарӣ (яъне гандуми баҳорӣ); биринҷ (ф); нахӯд, нахӯд (ф); маш (ф); қанаб (ф); лабия (ф: лубия); осие (ф); осиеб (ф); бод (осиеи бодӣ); ҳар-ос (ф: ҳар - осие); бак (ф: боғ); анар, нар (ф); зердулӣ (ф); бадан (ф); шаптала (ф); енҷир (ф); биҳир (ф: бих); алӯ (ф); себ (ф: сиб); ангур (ф); чормағз (ф: чихар мағз); ёсмин; арховун (ф: ерғевон); қаду (ф: кеду); қаду-сурахӣ (ф.а.); лала (ф); сумбул (ф); ҳенна (ф); қукенор (ф); қавук (ф: кефак); сағҳер (ф); раян, рӯян (ф: руйин); намет (ф: нимет); нил (ф); дугарӣ (ф: дуругер); мозадус (ф: музех-дус); аҳингҳӣ (ф: аҳенгҳер); уштура (ф: уштур); ҳара (ф: ҳар); қогҳиз (ф).

Ҷунин буд тарзи қори ман роҷеъ ба забони бухорӣ* қабл аз бозгашт ба Порис.

ЗАБОНИ ТОҶИКОНИ БУХОРО

Ман барои санҷидани дастовардҳоям ба китобхонаи шоҳӣ шитофтам. Ба луғати Бухоро, ки ба маҷмӯаи луғатҳои дастанависи забонҳои хориҷӣ ба шарҳи ҷинӣ (хитой) марбут аст ва ба П. Амиот тааллуқ дорад, мурочиат кардам. Ин луғатҳо тахминан ҷаҳорсад сол қабл аз ҷониби тарҷумонҳои Пекин (Тунг - Вен - Чанд) мураттаб шудаанд. Новобаста аз луғати забони бухороӣён мо дар ин маҷмӯа инчунин ҳафдаҳ аризаи бо ҳамин забон навиштагари бо тарҷумаи ҷиниашон дарёфт кардем. Ин аризаҳо ба ҳукуматдорони Руссия аз ҷониби шохзодаҳои бухороӣ аз Турфон, Комил (Ҳамил ё Ҳамӣ), Самарқанд ва аз дигар манотиқ ирсол гардидаанд. Онҳо ҳам мисли фарҳангҳои боло бо забони форсӣ навишта шудаанд.

Қашфи он ки **бухороӣён аслан форсанд**, сохтори кӯҳнаи мардумшиносии Осиёи Марказиро бояд қуллан тағйир бидиҳад, ҷаро ки замоне ҳатто ғумон надоштанд, ки сокинони шаҳрҳои **Бухорои бузург ба монанди Қошғар, Хутан, Ёрқанд, Оксӯ, Уш, Турфон ва Ҳомил аз миллате иборат буданд, ки форсӣ барояшон лафзи модарӣ ба ҳисоб мерафт.**

Мардуми туркзабон, ки дар ҳамсоягии онҳо бодиянишинӣ мекарданд, ба бухороӣён сартҳо ё бухороӣён, ки ба тичорат машғул буданд, маҳз ба ҳамин хотир ба ин калима ҷунин маъно додаанд. Ин номгузорӣ бояд ҳеле қадима бошад, ҷаро ки ҳанӯз дар замони салтанати Чингизхон муғулҳо вогина (мулки қалони меросӣ - мутарҷим)-и Ҷағатай писари Чингизхон истилогарро, ки ба ҳайати он «Бухорои бузург хурд» шомил буданд, сартол меномиданд. Ин калима номи қадимаи Форс ва форсҳо мебошад. Менински дар ин бора меғӯяд: «**Форс номи қадимаи на танҳо ноҳияҳои сарзамини Арабистон, балки қисмати зиёди ҳамҷавори Тотористон низ мебошад***».

Ҷинихо исми «тоҷик»-ро ҳанӯз то мавлуди Исои Масеҳ медонистанд. Он замон онҳо Форсро «Тйао-чй*» ном мегирифтанд. Баъдтар онро ба «посзу» табдил доданд, ки ин дар асл талаффузи вайрони вожаи «порсӣ» мебошад.

Оқои Муравёв* дар асараш «Сафар ба кишвари туркманҳо ва Хива» ҷунин меғӯяд: «Сартҳо ё татаҳо бошандагони аввалини ин кишвар мебошанд ва шумораашон ҳеле зиёд аст. Онҳо дар шаҳрҳо сукунат дошта, бештар ба тичорат машғуланд».

Қастелл моро бовар мекунонад, ки баъзе қабилҳои муқими кишвари воқеъ миёни Ҳамадону Курдистон ба форсҳо

номи «тот»-ро додаанд. Аммо ман аз натоқи тадқиқотам дарк кардам, ки тот ғӯё бо ишора ба мардуми мағлубшуда истифода шудааст, ҳамон замоне ки фотехон кишвари ўро манзил карданд. Бинобар ин дар Қрим бо тотҳо вомехўрдем, ки бо лаҳҷаи туркии ин нимҷазира ҳарф мезаданд ва дар Доғистон бошад, бо тотҳо дучор омадем, ки бо лафзи форсии ҳароб суҳан карда, дар нутқашон миқдори зиёди истилоҳоти хориҷиро истифода мекарданд.

Тавре собит намудем, бухороӣёнро дигарбора набояд ба зумраи туркзабонон дохил намуд. Аҳолии таҳҷоии Бухорои хурд бузург, ки қунун танҳо дар шаҳрҳо зиндагӣ мекунанд, форсиҷаҳоданд, ҳол он ки қабилҳои бодиянишини ўзбақҳо ва туркманҳо дар рустоҳо истикомат доранд, онҳоро турк меноманд ва шакли қадимаи лаҳҷаашонро ҳуб нигоҳ доштаанд.

Аз фаронсаӣ тарҷумаи
Маҳмадшариф ШОЕВ

ТАВЗЕҲОТ

1. **Қлапрот Генрих Юлиус** - забоншинос, паҷӯҳишгар ва мусташири Олмон (Берлин, 1783 - Порис, 1835) аст. Ў муаллифи асарҳо оид ба халқҳои Қавқоз мебошад. Шохасараш «Харитаи забонҳои полиглотҳои Осиё» соли 1823 ба таърифи расида, аз аввалин тадқиқот оид ба забонҳои Шарқ, баҳусус забонҳои Қавқоз доништа мешавад (мутарҷим).

2. **Митридатҳо.** Ҷилди 1. Саҳ. 458. Ҷаноби Аделунги санкт-петербургӣ ҷияни Аделунги машҳур аз Дрезден дар замиаи ин асар қайд мекунад, ки аз миёни 625 қалмаи бухороӣ дар сафари «Ефримов ба Бухоро» дарҷ гардида, шумораи зиёди онҳоро бо талаффузи қаме фарқкунанда сирф форсӣ дарёфтааст. Сипас ёздаҳ қалмаи мутааллиқи дуохониро бо лаҳҷаи Бухоро иқтибос карда, аз байни онҳо «ту - шумо» ва «аз онҳо ту - шема»-ро маҳсус қайд мекунад, аммо ҳамагон ҳуб медонанд, ки қалмаи форсии «шумо» маънои ...атон, аз онҳо шуморо дорад. Ў дар ин замиа ҳамҷунин ибодати ғӯё бухороиро ба қалам овардааст, ки қомилан ҷизест дигар, яъне ибодатест ба забони

ни туркии ўзбақони Хива.

3. **Очерки ҷуғрофияи умумиҷаҳонӣ**, ҷ. 3. саҳ. 33

4. **Паллас Пётр Симон** - табиатшинос, паҷӯҳишгар ва мардумшиноси Олмон (Берлин 1741 - ҳамон ҷо, 1811) мебошад. Ў дар бисёр тадқиқотҳои илмӣ дар Сибир (барои таҳқиқ қардани гузариши Зухра аз болои Офтоб, солҳои 1768-1769), Русияи Шарқӣ, Ғарбӣ ва дар Қрим ширкат варзида, шарҳи сафарҳояшро дар асарҳояш бо унвони «Олами набототи Руссия» (1784) ва «Қайдҳо ва санадҳо оид ба халқҳои муғул» (1776) ба қалам оварда аст. Паллас ҳамҷунин муаллифи асарҳо оид ба табиатшиносӣ ба мисли «Ҷуғрофияи ҳайвоноти Русияи Осиё» (1811) ва «Тавсифи забонҳо» мебошад. Ў солҳои 1768-1774 аз манотиқи воқеъ миёни баҳри Сиёҳ ва Қаспӣ, баъдан Уралу Сибир то тезобии Амур дида қарда аст (мутарҷим).

5. Ман дар Қиахта инчунин бухороӣёни Ҳомил ва Турфонро вохўрдам, ки ба забони форсӣ ҷун ба лафзи модарии хеш муносибат мекарданд.

6. **Ҷаноби Сент-Мартен** ҳамин ҷизро аллақай дар асари ҳанӯз нашр нашудааш бахшида ба «Пайдоиш ва таърихи аршақидҳо» эътироф намуздааст ва ҷандин пораи онро ба Академияи осори ҳаттӣ ва адабиёти бадеии Фаронса сурдааст. Ў дар тадқиқоташ далелҳои бозғитмоди зеринро муайян қардааст:

а). исми «Тоҷик», ки турқҳо ва тоторҳо ба форсиҷабонони Форс, Афғонистон, Таҳористон ва Байнаннаҳрайн меиҳанд, ҳамон номи Даии қадим аст, ки замоне аз Дануб то Бохтар ва ҳамҷунон дар бисёр ноҳияҳои дигар паҳн шуда буданд;

б). парфиҳо ва аршақидҳо ба ғурӯҳи халқҳои скиф мансуб буда, истилоҳоти «Дай» ва «Тоҷик» ё «Доҷик» номи аслии онҳо мебошад ва онҳо инро ба зердастонашон - форсҳо

талқин қардаанд;

в). ин номро сосониҳо ва форсҳои аз асорати парфиҳо озодшуда қардаанд. Аз ҳамон вақт ин ҷониб он дар Форс маънои «барбарон»-ро мегирад, вале халқҳои скиф ва Осиёи Шимолӣ аз воқеаҳои сиёсӣ дар қанор монда, ин номро то Ғарб паҳн қарданд. Вақте ки онҳо дар он ҷо муқимӣ шуданд, ин номи қадимаро ба форсҳои мағлубшуда доданд, ҷунки аз рӯйи расму таомулашон барои ишора қардани форсҳо, ки дар байнашон зиндагӣ мекарданд, аз он истифода мебарданд. Далелҳои мақсур муҳтасаран дар баромаде доир ба «Пайдоиш ва таърихи аршақидҳо», ки дар «Журнал Азиатик» (ҷ. 1. саҳ. 65-77) нашр шудааст зикр ёфтаанд, 27-уми июли соли 1821 ман онро дар донишқада ҳондам.

7. Ин шабоҳатро ҷаноби Абел Рамуза ҳанӯз дар асараш «Таърихи Хутан» (пешгуфтор саҳифаи 4) ифода қарда буд ва қаблан дар «Тадқиқотҳо оид ба забонҳои тартарӣ» бошад, ба он ҷизе дахл мекунад, ки бандар дар тавзеҳоти пешина баён қардам. (Қалмаи тартарӣ - пайдоиши турқӣ-муғулӣ дорад ва бо таъсири забони латинӣ тағйир ёфта, шакли «tartarus», яъне тартарро гирифтааст. Дар ин ҷо ба маънои турқӣ ва муғулӣ омадааст (мутарҷим).

8. Сафар ба кишвари туркманҳо ва Хива. Москва, 1822, 4. ҷ. 2, саҳ 25. Муравёв ё Муравйёв Қарски (Николай Николаевич, шохзода), ҷенероли рус (Санкт-Петербург, 1794 Скорниаково воқеъ дар наздикии Липетск, 1866). Ў аз соли 1812 то 1815 дар юришҳои империя иштирок қарда, соли 1855 Қарсро забт менамояд ва лақаби «Қарски»-ро мегирад. Бародараш Михаил Николаевич (Маскав, 1796. - Санкт-Петербург, 1866) аввалин шўриши мусаллаҳи Лахистонро соли 1831 ва баъд дуҷумин шўришро солҳои 1863-1864 бераҳмона паҳш менамояд (мутарҷим).

АЗ ИДОРА:

Шоқир Муҳтор (1946–2004) - доктори илмҳои филологӣ, профессор, забоншинос ва адабиётшиноси тоҷик буд. Ў дар омўзиши робитаҳои адабии Шарқу Ғарб, баҳусус ҷойгоҳи адабиёту фарҳанги форсу тоҷик дар Фаронса, саҳми арзанда гузошта, беш аз 300 асару мақолаи илмӣ ва методӣ таълиф қардааст. «Ситораҳои Бурҷи Эйфел» (1982), «Адабиёти тоҷик дар Франсия» (1985), «Франсия читаёт «Гулистан» (1987), «Фирдавсӣ дар шеърӣ дунё» (1991), «История развития французской научной иранистики» (1996), «Рудакӣ бояд, ки ояд бори дигар бар ҷаҳон» (1996), «Адабиёти замони Сомониён дар Фаронса» (1999), «Фирдоуси во Франции» (1999), «Шўҳрати Румӣ дар Фаронса» (2000) аз осори муҳимтарини ў ҳастанд.

Шогирди ў Маҳмадшариф Шоев найроҳаи устодашро идома дода, ба таҳқиқи забони фаронсаӣ ва масоили равобити адабиёту фарҳанги тоҷику фаронсаӣ машғул аст. Ў аз соли 1993 то соли 2015 дар Донишгоҳи давлатии омўзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни фаолият дошт. Ҳоло ба ҳайси муовини директор оид ба таълим дар Муассисаи таълимии давлатии «Мақтаби байналмилалии Президентӣ» дар ш. Душанбе қор мекунад. Номбурда муаллиф ва ҳаммуаллифи китобҳои дарсӣ, дастурҳои методӣ ва паҷӯҳишҳои забоншиносӣ аст.

НАВОВАР ВА ЭҶОДКОР

Чӣ тавр Наргис Рустамова таълимо ба ҷаҳони нав пайванд медиҳад?

ОМУЌЗОРИ ТАНҲО КАСБ НЕСТ, БАЛКИ РИСОЛАТЕСТ, КИ САБРУ МАСЪУЛИЯТ, МЕҲРУ МУҲАББАТ ВА ЭҶОДКОРИРО ТАЛАБ МЕКУНАД. ХУШБАХТОНА, ДАР ТОҶИКИСТОН ОМУЌЗОРОНЕ ҲАСТАНД, КИ БО НАВОВАРИ, ҶУСТУҶИ ПАЙВАСТАИ РОҲУ УСУЛҲОИ МУАССИРИ ТАЪЛИМ ВА ИСТИФОДАИ ИМКОНИЯТҲОИ МУОСИР ДАР РУШДИ МАОРИФ САҲМ МЕГУЗОРАНД. НАРГИС РУСТАМОВА АЗ ҶУМЛАИ ЧУНИН ОМУЌЗОРОН АСТ. Ӯ ЗИЁДА АЗ 30 СОЛ МЕШАВАД, КИ ДАР СОҲАИ МАОРИФ ФАЪОЛИЯТ ДОШТА, ДАР БАРОБАРИ ОМУЌЗОРИ ПАЙВАСТА РОҲҲОИ НАВИ ТАЪЛИМУ ТАРБИЯРО МЕОМУЗАД. БАҲШИДА БА РӯЗИ ОМУЌЗГОР ТАСМИМ ГИРИФТЕМ АЗ ЗИНДАГӢ, ФАЪОЛИЯТИ КАСБӢ ВА ТАҶРИБАИ ЯКЕ АЗ ОМУЌЗОРОНИ МУВАФФАҚИ КИШВАР БА ХОНАНДАГОНИ НАШРИЯ НАҚЛ КУНЕМ.

АЗ ОРЗУИ ПАДАР ТО ИНТИХОБИ КАСБИ ПУРШАРАФ

Наргис Рустамова дар оилаи зиёии шаҳри Душанбе ба дунё омадааст. Падараш соҳибкор ва модараш омӯзгори забон ва адабиёти рус буд. Маҳз муҳити маърифатпарваронаи хонаводагӣ ба интихоби роҳи ояндаи ӯ таъсир гузоштааст.

- Падарам бисёр меҳостанд, ки ман омӯзгор шавам. Ҳарчанд худашон соҳибкор буданд, пайваста таъкид мекарданд, ки ин касби пуршарафро интихоб намоям. Модарам омӯзгори забон ва адабиёти рус буданд. Аз ин рӯ, омӯзгорӣ бароям аз кӯдакӣ касби ошно ва ба дил наздик буд, - меғӯяд ӯ.

Имрӯз Наргис Рустамова модари чор писар аст. Ду фарзандаш касби табииро интихоб кардаанд. Ба гуфтаи ӯ, оила ва фарзандон муҳимтарин таъғоҳ ва арзиши зиндагияш мебошанд.

Ӯ хатмкардаи факултаи филологияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аст ва фаъолияти меҳнатиро ханӯз замони донишҷӯӣ оғоз кардааст.

- Аз курси дуюм ба омӯзгорӣ оғоз кардам. Дар баробари таҳсил, дар басти дуюм ба хонандагон забон ва адабиёти тоҷик дарс меодам. Баъдтар, вақте фарзандонам хурд буданд, дар кӯдакостон кор кардам, то бештар дар паҳлуашон бошам. Вақте онҳо ба мактаб рафтанд, ман ҳам ба мактаб баргаштам. Солҳо гузаштанд ва дарк кардам, ки худро маҳз миёни кӯдакон роҳат ва хушбахт эҳсос мекунам. Орзуи падарам тадриҷан ба интихоби самими худ ман табдил ёфт, - меғӯяд ӯ.

Ҳоло Наргис Рустамова дар МТМУ №8-и ба номи Бозор Собирӣ шаҳри Душанбе ба хонандагони синфҳои ибтидоӣ дарс медиҳад.

ФАЪОЛИЯТ ДАР ШАБАКАҲОИ ИҶТИМОӢ

Яке аз ҷиҳатҳои фарқкунандаи фаъолияти Наргис Рустамова пайванди таҷрибаи анъанавии омӯзгорӣ бо техно-

логия ва шабакаҳои иҷтимоӣ мебошад. Ӯ мекушад раванди таълим барои хонанда на танҳо омӯзанда, балки ҷолибу хотирмон бошад.

Қариб ду сол аст, ки саҳифаи ӯ дар шабакаҳои иҷтимоӣ фаъл аст. Дар аввал наворҳои кӯтоҳро ҳаҷвӣ аз зиндагии мактабӣ омода мекард. Баъдтар яке аз лаҳзаҳои одии дарсашро нашр намуд ва навор таваҷҷуҳи зиёд пайдо кард.

- Одамон менавиштанд, ки тарзи фаҳмонидани мавод сода ва дастрас аст. Он вақт фаҳмидам, ки таҷрибаи чандинсолаам метавонад на танҳо ба хонандагони синф, балки ба омӯзгорону волидон низ муфид бошад. Барои ман шабакаҳои иҷтимоӣ танҳо ҷойи фароғат нестанд. Онҳо имкон медиҳанд таҷрибаи омӯзгорӣ, усулҳои содаи таълим ва зиндагии воқеии мактабро ба дигарон нишон диҳам, - меғӯяд ӯ.

Ҷоя ва сюжети аксари наворҳоро худаш омода мекунад. Наворбардорӣ ва танзими онҳоро низ мустақилона анҷом медиҳад. Баъзан хонандагон ҳам ба ӯ ёри мерасонанд.

- Ҳама корро худам анҷом медиҳам: ғоя меёбам, навор мегирам ва танзим мекунам. Дар оғоз касе инро ба ман наомӯхта буд. Бо роҳи санҷишу хато ёд гирифтам. Хатто ба хонандагони синфи якум мефаҳмонам, ки телефонро чӣ гуна нигоҳдоранд ва кадрро чӣ тавр гиранд, - меғӯяд омӯзгор.

Наворҳои ӯро имрӯз ҳазорҳо нафар тамошо мекунамд ва баъзеашон миллионҳо бинамд пайдо кардаанд. Ба андешаи Рустамова, ин имконият медиҳад, ки таҷрибаи омӯзгор аз доираи як синф берун равад.

ОМУЌЗОРИ ИМРӯЗ БОЯД ҲАМЕША ОМУЗАД

Наргис Рустамова ба ҷавононе, ки меҳоханд касби омӯзгориро интихоб кунанд, маслиҳат медиҳад, пеш аз ҳама аз худ бипурсанд: «Оё ман кӯдакро дӯст медорам? Оё метавонам як чизро на як бор, балки даҳ бор бо роҳҳои гуногун фаҳмонам?».

Ба андешаи ӯ, омӯзгорӣ танҳо дар назди тахта истодан нест. Омӯзгори имрӯз бояд

дани мавзӯ кумак кунад. Агар кӯдак нафаҳмид, ин маънои онро надорад, ки ӯ қобилият надорад. Шояд ман, ҳамчун омӯзгор, бояд роҳи дигари фаҳмониданро пайдо кунам, - меғӯяд ӯ.

Дар муносибат бо хонандагони камфаъл низ пеш аз ҳама сабаби мушкилро меҷӯяд. Ба андешаи ӯ, кӯдак метавонад мавзуро нафаҳмида бошад, аз хато қардан тарсад ё ба қувваи худ эътимод надошта бошад. Аз ин рӯ, як муваффақияти хурд метавонад ба ӯ боварӣ бахшад.

Накши волидонро низ муҳим мешуморад. Ба гуфтаи ӯ, натиҷаи хуб замоне ба даст меояд, ки омӯзгор, хонанда ва волидайн як даста бошанд. Аммо кумак ба фарзанд набояд ба маънои иҷро қардани тамоми вазифаҳои ӯ бошад. Кӯдак бояд аз хурдӣ мустақил шуданро омӯзад.

Ҳадафи ниҳони таълиму тарбия барои Наргис Рустамова танҳо донишманду соҳибкасб шудани шогирд нест. Ӯ меҳодад шогирдонаш пеш аз ҳама инсонӣ хуб, боодоб, масъулиятшинос, мустақил ва меҳрубон ба камол расанд.

Дар тӯли фаъолияти касбӣ Наргис Рустамова бо сипосномаву ифтихорнома ва ҷоизаҳои гуногун қадридонӣ шудааст. Ӯ дар Анҷумани омӯзгорони кишварҳои ИДМ дар Маскав иштирок карда, ҳамчун узви ҳакамони Озмуни байналмилалӣ «Мактаб бидуни марз» низ фаъолият доштааст. Ҳамчунин Тоҷикистонро дар ҷорабинии байналмилалӣ дар Санкт-Петербург намояндагӣ ва дар конференсияи суҳанронӣ қардааст. Аммо ҳуди омӯзгор муваффақияти асосиашро на дар ҷоизаҳо, балки дар қомебиҳои шогирдон мебинад.

Абдуғаффор ШОДИЕВ

АРҶУЗОРИ БА ОМУЌЗГОР

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид», якшанбеи якуми моҳи октябр дар Тоҷикистон ҳамчун Рӯзи омӯзгор таҷлил қарда мешавад. Ин сана дар ҳаёти ҷомеа аҳамияти хос дошта, баёнгарии эҳтироми самими ба аҳли маориф ва заҳматҳои омӯзгорон дар роҳи таълиму тарбияи насли наврас мебошад.

Омӯзгор шахсест, ки дар ташаккули ҷаҳонбинӣ, маърифату ахлоқ ва ояндаи ҳар як инсон нақши муҳим дорад. Ҳар як касе, ки дар зиндагӣ ба қуллаҳои дониш, касб ва муваффақият расидааст, нахуст аз мактаб ва меҳри омӯзгор баҳра гирифтааст. Аз ин рӯ, мақоми омӯзгор дар ҷомеа ҳамеша баланд буда, меҳнати ӯ бо эҳтироми хос қадр қарда мешавад. Омӯзгор на танҳо донишу илмо ба шогирдон меомӯзонад, балки дар дили онҳо хисси ватандӯстӣ, худшиносии миллӣ, эҳтиром ба арзишҳои маънавий, меҳнатдӯстӣ ва масъулиятшиносиро парвариш менамояд. Дар замони муосир, ки рушди босуръати илму техника ва технологияҳои нав аз ҷавондон дониш ва малакаҳои бештарро талаб мекунамд, масъулияти омӯзгор боз ҳам меафзоида.

Таълимгоҳ ҳамчун боргоҳи илму маърифат маҳз тавассути фаъолияти омӯзгорон рушд мекунад. Омӯзгори соҳибтаҷриба метавонад қобилияти хонандаро ошкор намуда, ӯро ба омӯзиши илм, эҷодкорӣ ва расидан ба ҳадафҳои созанда раҳнамоӣ кунад. Бисёр дастовардҳои хонандагону донишҷӯён дар озмунҳои ғанӣ, фарҳангӣ ва варзишӣ натиҷаи заҳмати пайвасти омӯзгоронанд. Дар Тоҷикистон ба рушди соҳаи маориф ва баланд бардоштани мақоми омӯзгор таваҷҷуҳи зиёд зоҳир меғардад. Таъмини муассисаҳои таълимӣ бо шароити муосир, истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар раванди таълим ва баланд бардоштани сатҳи касбии омӯзгорон аз ҷумлаи самтҳои муҳими рушди соҳаи маориф ба шумор мераванд. Рӯзи омӯзгор танҳо як санаи тақвимӣ нест. Ин рӯз фурсати муносибест барои арҷгузорӣ ба шахсоне, ки умри худро ба таълиму тарбияи фарзандони миллат бахшидаанд.

Муҳиба РАҶАБОВА,
омӯзгори кафедраи гимнастикаи Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов

ТАВОНМАНДИВУ МАСЪУЛИЯТШИНОСИИ IRS

Далеле, ки собитшудаву бебаҳс аст

ФАСЛИ ЗИМИСТОН БАРОИ МАСЪУЛИНИ НИГОҲДОРИИ РОҲ, ХОСА РОҲБАРИЯТ ВА КОРМАНДОНИ ФИЛИАЛИ ШИРКАТИ САҲОМИИ “ИННОВЕЙТИВ РОУД СОЛЮШНЗ ЛТД” ОЗМОИШИ ҶИДДИИ МАСЪУЛИЯТ МАҲСУБ МЕШАВАД. ШОҲИД ҲАСТЕМ, КИ ДАР МАВСИМИ САРМО КОРМАНДОНИ IRS ШАБОНАҲҶИ РОҲРО БО МАВОДИ ЗИДДИЛАҒЗИШ КОРКАРД, ҲАЗОРҶО ТАРМАРО БЕТАҲХИР БАРТАРАФ МЕСОЗАНД, АВТОМОБИЛҲОИ ДАР РОҲ ДАРМОНДАРО БА МАКОНИ АМН ИНТИҚОЛ МЕДИҲАНД, МУСОФИРОНРО МУВАҚҚАТАН ДАР ХОНАҲОИ УСТОҲОИ РОҲ ҶОЙГИР КАРДА, БА РАНАНДАГОНУ МУСОФИРОН РОЙГОН ҶИЗО ТАҚСИМ МЕКУНАНД.

Барфи сафед, ки барои чашми инсон манзараи зебо меофарад, барои роҳнигоҳдор имтиҳон ва марҳалаи санҷиши омодагиву таҷриба мебошад. Дар чунин шароит техникаву механизм бояд омода, маводи зарурӣ дастрас ва кормандон беш аз пеш масъулиятшинос бошанд. Ҳама хуб медонанд, ки роҳи Душанбе-Чанок аз минтақаҳои кӯҳии дорои релефи мураккаб мегузарад ва нигоҳдории он захираи пайваста ва хароҷоти зиёдро тақозо мекунад. Аз ҷумла, коркарди мунтазами роҳ бо маводи зиддилағзиш, сари вақт бартараф намудани тармаҳои кори сахлу сода набуда, дар аксар маврид ҷонфидоиро тақозо менамояд. Бамаврид аст ёдовар шавем, ки давоми фаъолият 11 корманди филиали ширкат хангоми иҷрои вазифаи хеш (бартарафсозии тармаҳо) ҳалок шуданд.

Баробари дигар омилҳо, дар фаъолияти IRS омодагӣ ба мавсими сармо бениҳоят муҳим ба шумор меравад. Ҳадафи ин амал, қабл аз ҳама, тадбирандешии бетаҳхир вообаста ба бориши барфу тармафарой, пешгирии басташавии роҳ ва таъмини ҳаракати беҳтар аст. Дар кишвари кӯҳсор нигоҳдории роҳ кори осон нест, ҳоса роҳи Душанбе-Чанок. Ин ҷода аз минтақаҳои мегузарад, ки барфи зиёд, тарма, боронҳои шадид, сел, сангфарой, лағжиши кӯхпора ва дигар зухуроти табиӣ зиёданд. Аз ин рӯ, чунин масир бояд пайваста назорат шавад, нуксонҳои он сари вақт ошкор ва бартараф гарданд, техникаву механизм доимо омода бошанд ва дар ҳолатҳои фавқулода кормандон бетаҳхир ба маҳали ҳодиса расанд.

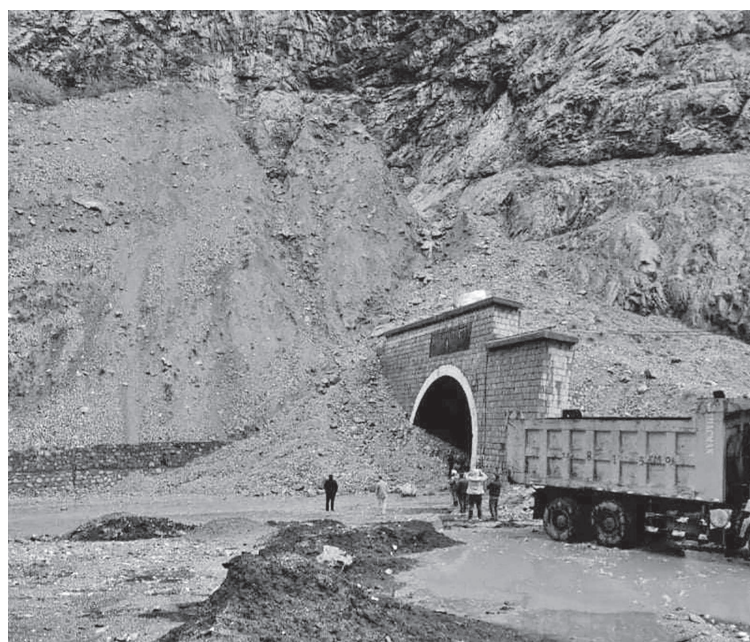
Бо истинод ба нишондиҳандаҳои фаъолият метавон гуфт, ки роҳбарияти IRS масъулиятшинос, кормандонаш соҳибкасбу заҳматпеша, пойгоҳи техникаш пурқувват, фаъолияти корхонаҳои таъсисёфта муназзам, равоит бо шарикон густурда ва дар ҷодаи рушд собитқадам аст. Агар дар фасли гармо таъмиру таҷдиди роҳҳо ва беҳтар намудани зербино меҳвари фаъолияти роҳнигоҳдорон бошад, дар зимистон ин масъулият тамоюли дигар касб мекунад. Дар ин мавсим мубо-

риза бо тарма, бориши барфу яхбандӣ ва дигар ҳолатҳо ба самти афзалиятноки фаъолият табдил меёбад.

Табиист, ки омодагӣ ба зимистон аз пешбинӣ кардани ҳар гуна ҳолати эҳтимолии оғоз меёбад. Аз ин рӯ, дар ширкати зикршуда ба ҳолати техникаи мошини механизмҳо, захираи сӯзишворӣ ва маводи зиддилағзиш таваҷҷуҳи махсус зоҳир мегардад. Айни ҳол 242 техникаву механизм барои фаъолияти пурмаҳсул дар мавсими сармо омодаанд. Ин рақам танҳо нишондиҳандаи омӯрӣ нест. Дар паси ҳар як мошини механизм масъулият ва заҳмати кормандоне меистад, ки новобаста аз мушкilotи фасли тирамоҳу зимистон барои боз нигоҳ доштани роҳи Душанбе-Чанок пайваста талош мекунад.

Чун солҳои қаблӣ имсол низ захираи сӯзишвории дизелӣ ва маводи зиддилағзиш барои намояндагҳои филиали ширкат ба миқдори зарурӣ таъмин гардида, ин раванд идома дорад. Лозим ба ёдоварист, ки ҳамасола барои мавсими тирамоҳу зимистон зиёда аз 1 миллион литр сӯзишворӣ ва қариб 20 ҳазор тонна маводи зиддилағзиш захира мегардад. Ҳамзамон, кормандон бо сарулибоси зимистона таъмин гардида, барои фароҳам овардани шароити муносиб дар нуктаҳои қорӣ ангишт ва ҳезум ба миқдори зарурӣ захира шудааст.

Роҳнигоҳдорӣ фаъолиятест, ки натиҷаи он бештар дар лаҳзаҳои нисбатан душвор эҳсос мешавад. Вақте мусофир бе мушкilot ба манзил ме-

расад, шояд дарк накунад, ки пеш аз убури ӯ роҳ чанд маротиба аз барф тоза, бо маводи зиддилағзиш коркард шуда, ҳолати он мунтазам зери назорат қарор дорад. Баста шудани роҳ метавонад интиқоли маҳсулотро ба таҳхир андозад, фаъолияти соҳибкориро ҳалалдор созад ва рафтуомади мардумро мушкilot намояд. Вақте роҳ баҳа мешавад, ҳар дақиқа аҳаммият пайдо мекунад. Шохид будем, дар рӯзҳои пурборише, ки тармафарой бениҳоят зиёд буд, дар қисматҳои баландкӯҳи масир вазъият хеле мураккаб гардид. Ҳатто даҳҳо километр зери тарма монда буд. Баландии баъзе тармаҳо то 35 метр ва паҳноӣ то 540 метр расида буд. Ин рақамҳо барои хонан-

да шояд танҳо омӯр намоёнд. Аммо барои кормандони IRS бартарафсозии ҳар як тарма мубориза бо табиат, сарфи вақт ва имкон барои ба маъраз гузоштани масъулият аст.

Аз ин лиҳоз, дар ҳолати баланд шудани ҳавфи тармафарой ҳаракати нақлиёт муваққатан маҳдуд карда мешавад. Зеро баъзан бастани муваққатии роҳ на маънои маҳрум кардани мардум аз ҳаракат, балки тасмими қатъӣ баҳри ҳифзи ҳаёти онҳоро дорад. Бо вучуди ин, шояд, ки роҳи Душанбе-Чанок доимо кушода аст. Танҳо дар сурати мавҷуд будани ҳавфи тармафарой ва барои ба вучуд наомадани танбашавии воситаҳои нақлиёт муваққатан ҳаракати воситаҳои нақли-

ётӣ притсепадор ва “фура”-ҳо боздошта мешавад.

Далели дигари масъулиятшиносии дар мавсими зикршуда мунтазам дар маҳали тармафарой қарор доштани роҳбарияти IRS маҳсуб мешавад. Соли гузашта дар шабақаҳои иҷтимоӣ навори таваҷҷуҳбарангезе пахш шуд. Ин навор дар баробари он ки даҳшату шаҳомати тармафароиро нишон медиҳад, ҳамзамон собит намуд, ки масъулину кормандони IRS аксар маврид бо баҳои ҷонрисолати хешро иҷро менамоянд. Дар он лаҳза аз тарма ҷон ба саломат бурдани директори филиали ширкат ва дигар масъулин инъикос шуда буд. Ин навор дар шабақаҳои иҷтимоӣ бениҳоят пурбинанда гардида, шаҳрвандон ба масъулиятшиносии роҳбарияти IRS баҳои баланд доданд. Ин омил бори дигар собит менамояд, ки роҳнигоҳдорӣ дар баробари масъулият, бо ҷосорату садоқат низ бояд тавҷам бошад.

Қобили зикр аст, ки нишондиҳандаҳои омодагӣ ба мавсими зимистон нисбат ба солҳои қаблӣ тамоюли афзоиш дошта, ин раванд имконияти филиали ширкатро барои нигоҳдории роҳ бештар менамояд. Дар иртибот ба ин масъала бояд дарк намуд, ки зимистон фасли пешгуинашаванда аст. Ҳеҷ кас наметавонад бигӯяд ва ягон дастгоҳ кодир нест дақиқ намоёнд, ки бориши барф чӣ қадар мешавад ё чанд тарма мефарояд. Аммо метавон ба ин имтиҳони табиат омода шуд. Омодагии тими IRS ба зимистон ҷанбаи доманадор буда, дар ин раванд беҳатарии рафтуомад, ғайи гардидани бозор, фаъолияти муназзами корхонаҳои муктадирӣ саноатӣ, таъмини манзили мардум, ҳоса сокинони пойтахт бо гармӣ аҳдофи асосианд. Табиист, ки омодагӣ ба мавсими мавриди назар, пеш аз ҳама, ба тавонмандӣ рабт дорад. Аз далели рақамҳо бармеояд, ки IRS дар тамоми фаслҳои сол барои дар сатҳи хуби сифати баланд иҷро намудани вазифаҳои тибқи шартномаи консессионӣ бо Ҳукумати мамлакат ба зиммааш вогузурбуда қомилан тавонманд аст.

Техникаву механизми доимо омода, захираи қоғозӣ сӯзишворӣ ва маводи зиддилағзиш, шароити муносиби қорӣ ва масъулияти баланди кормандон ин ҷанбаро ба сипари бозғатимод дар муқобили маҳсулияту мушкilotи зимистон табдил додааст.

Бобоҷони НЕЪМАТУЛЛО

БЕМОРИҲОИ ДИЛУ РА-
ҒҲО ЯКЕ АЗ САБАБҲОИ
АСОСИИ ФАВТ ДАР
ЧАҲОН БА ШУМОР МЕ-
РАВАНД. ҲАМАСОЛА
ҲАЗОРОН НАФАР БАР
АСАРИ САКТАИ ҚАЛБӢ,
САКТАИ МАҒЗӢ ВА
ДИГАР БЕМОРИҲОИ
ВОБАСТА БА ГАРДИШИ
ХУН ҶОНИ ХУДРО АЗ
ДАСТ МЕДИҲАНД. ЯКЕ
АЗ ХАТАРНОКТАРИН
ҲОЛАТҲО ИНФАРКТИ
МИОКАРД АСТ, КИ ДАР
СУРАТИ ДЕР РАСО-
НИДАНИ ЁРИИ ТИББӢ
МЕТАВОНАД БА МАРГ
ОВАРДА РАСОНАД.

ЧАРО ОДАМОН БА САКТАИ ҚАЛБ ГИРИФТОР МЕШАВАНД?

ВАҚТЕ ДЕР МЕКУНЕМ...

Инфаркти миокард холатест, ки хангоми баста ё хеле танг шудани раги таъминкунандаи мушаки дил гардиши хун ҳалал меёбад. Дар натиҷа қисми муайяни мушаки дил аз оксиген маҳрум шуда, ҳучайраҳои он осеб мебинанд ё мемиранд.

Сабаби асосии инфаркти миокард бемории ишемиявии дил ва атеросклерози рағҳои коронарӣ мебошад. Хангоми чамъ шудани холестерин ва дигар моддаҳо дар девораи рағҳо лавҳаҳои атеросклеротикӣ пайдо мешаванд. Канда шудани ҷунин лавҳа метавонад боиси пайдо шудани лахтаи хун ва басташавии раг гардад.

Ба гуфтаи мутахассисон, яке аз сабабҳои зиёд будани холатҳои вазнин дер мурочиат кардани беморон ба табиб аст. Баъзеҳо дарди қафаси сина, нафастангӣ ё беҳолоро нодида гирифта, танҳо баъди шиддат

гирифтани вазъ ба «Ёрии таъҷилӣ» муроҷиат мекунанд. Дар баъзе холатҳо инфаркт ҳатто метавонад бо нишонаҳои кам ё ғайримаммул чараён гирад.

КИҲО БЕШТАР ДАР ХАТАР ҚАРОР ДОРАНД?

Хавфи сактаи қалбӣ дар шахсони гирифтори фишорбаландӣ, диабети қанд, фарбеҳӣ ва баланд будани холестерин бештар аст. Тамокукашӣ, истеъмоли аз ҳад зиёди машрубот, камҳаракатӣ, ғизои носолим ва стресси музмин низ эҳтимоли бемории дилро зиёд мекунанд.

Синну сол низ аҳамият дорад. Бо пиршавӣ хавфи беморҳои дил боло меравад. Мардон одатан дар синни нисбатан ҷавонтар ба инфаркт гирифтормешаванд. Дар занон хавф баъди давраи менопауза бештар мегардад.

НИШОНАҲОРО НОДИДА НАГИРЕД

Аломати маъмули инфаркт дарди саҳт ё фишордиханда дар қафаси сина мебошад, ки метавонад ба дасти чап, китф, гардан ё ҷоғ паҳн шавад. Нафастангӣ, араки сард, дилбеҳузурӣ, заъф ва ҳисси тарс низ мушоҳида мешаванд.

Дар занон нишонаҳо баъзан ғайримаммуланд: ҳастагии шадид, дилбеҳузурӣ, дарди пушт ё ҷоғ ва нафастангӣ метавонанд бе дарди шадиди қафаси сина пайдо шаванд.

Дар ҷунин холатҳо ҳар дақиқа муҳим аст. Хангоми пайдо шудани нишонаҳои эҳтимолии сактаи қалбӣ бояд фавран ба ёрии таъҷилии тиббӣ муроҷиат кард. Ташҳиси саривактӣ, назорати фишори хуну холестерин, дасткашидан аз тамоку ва тарзи ҳаёти фаъол метавонад хатари инфарктро ба таври назаррас коҳиш диҳад.

5 ҒИЗОИ МУФИД БАРОИ ФАЪОЛИЯТИ МАҒЗИ САР

Мағзи сар яке аз узвҳои асосӣ ва сермасрафи бадан аст ва барои фаъолияти дуруст ба ғизо, об ва микроэлементҳои зарурӣ ниёз дорад. Вақте организм аз ин моддаҳо камбудӣ эҳсос мекунад, инсон зуд ҳаста мешавад, диққаташ парешон мегардад ва қобилияти хотира метавонад коҳиш ёбад.

Мутахассисони ғизо тавсия медиҳанд, ки барои нигоҳ доштани фаъолияти хуби майна ба ғизои рӯзмарра чанд навъи маҳсулоти муфид ворид карда шавад.

1. Кабудӣ. Сабзавоти баргдор дорои лютеин ва дигар моддаҳои муфид мебошанд. Лютеин бештар бо ҳифзи саломатии чашм алоқаманд аст. Биниши хуб низ барои қабул ва қоркарди иттилоот аҳамияти калон дорад.

2. Тухм. Зардаи тухм манбаи холин ё витамини В4 мебошад. Ин модда дар фаъолияти системаи асаб ва равандҳои вобаста ба хотира ва диққат нақш дорад. Холин инчунин барои фаъолияти

муътадили ҳучайраҳои асаб муҳим аст.

3. Бодом. Бодом дорои витамини Е ва рағанҳои муфид мебошад. Витамини Е хусусияти антиоксидантӣ дошта, барои ҳифзи ҳучайраҳо аз таъсири зараровари радикалҳои озод мусоидат мекунад.

4. Моҳии серравған. Озодмоҳӣ ва дигар навъҳои моҳии серравған аз кислотаҳои рағғани омега-3 бой мебошанд. Омега-3 барои фаъолияти мағзи сар ва системаи асаб аҳамияти калон дошта, ҷузъи муҳими сохтори ҳучайраҳои асаб мебошад.

5. Об. Камобӣ метавонад боиси ҳастагӣ, паст шудани диққат ва дарди сар гардад. Аз ин рӯ, дар давоми рӯз мунтазам об нӯшидан муҳим аст. Микдори зарурии об вобаста ба синну сол, вазн, фаъолияти ҷисмонӣ ва ҳарорати муҳит фарқ мекунад.

Мутахассисон таъкид мекунанд, ки барои фаъолияти хуби майна танҳо як маҳсулот кофӣ нест. Ғизои мутавозин, ҳоби кофӣ, ҳаракати ҷисмонӣ ва истироҳати мунтазам низ аҳамияти калон дорад.

Толёнома

Ҳамал
21.03 - 20.04

Ин ҳафта дар муносибат бо атрофиён каме эҳтиёткор бошед. На ҳар касе, ки ба шумо наздик мешавад, нияти неқ дорад, бинобар ин сирру асрори худро ба ҳар нафар боявар накунад. Дар қор масъалае пеш меояд, ки сабури таҳаммулро талаб мекунад.

Саратон
22.06 - 23.07

Барои оғоз кардани қорҳои калон каме сабр қардан бехтар аст.

Мизон
25.09 - 22.10

Қисми аввали ҳафта дар қор диққати бештар талаб мекунад. Ҳуҷҷатҳо, занҳои телефонӣ ва супоришҳои муҳимро бе назорат нагузоред, ҳатто ҳамаи хурд метавонад мушқил эҷод кунад. Миёнаҳои ҳафта хабари хуше мегиред, ки қайҳо боз интизораш будед.

Қаддӣ
22.12 - 20.11

Ҳар вақда зуд бовар накунад ва пеш аз қабули қарор тамоми ҷузъиёти онро санҷед.

Савр
21.04 - 21.05

Дар ҳафтаи нав барои ҳалли масъалаҳои муҳим ба одамони таҷрибадор таъя қардан ба нафъи шумост. Вазъи молиявӣ он қадар тағйир намеёбад, аз ин рӯ барои хариди калон шитоб накунад. Агар мушқиле пайдо шавад, аз ёрии наздикон истифода бурдан айб нест.

Асад
23.07 - 22.08

Аввали ҳафта метавонад бо якҷанд масъалаи ғайриҷашмдошт оғоз шавад. Пеш аз қабули қарор хуб андеша кунед ва агар зарур бошад, аз маслиҳати шахси боэътимод истифода баред. Даромади молиявӣ шояд фавран зиёд нашавад, аммо заҳмати шумо беҳуда наметавонад.

Ақраб
23.10 - 22.11

Дар ҳафтаи нав ба ҳарчоти нолозим роҳ надидед, баъзе масъалаҳои ғайриҷашмдошт метавонанд маблағи иловагӣ талаб кунанд. Нимаи дуюми ҳафта эҳтимол маблағеро, ки қайҳо боз интизораш будед, ба даст оред. Ин метавонад вазъи молиявӣ шуморо бехтар қунад.

Далв
21.01 - 19.02

Қисми аввали ҳафта барои мулоқот бо дӯстону наздикон вақти хуб аст. Қўшиш накунад, ки аз чамъомадҳо ва вохӯриҳои муҳим қанорагирӣ намоед, зеро маҳз дар яке аз ҷунин мулоқотҳо хабари хуше шуниданатон мумкин аст.

Чавзо
22.05 - 21.06

Ин ҳафта қўшиш кунед, ки қорҳои муҳимро ба рӯзҳои охир нагузоред. Баъзе масъалаҳо, ки муддати дароз ҳал нашуда буданд, ниҳоят ба анҷом мерасанд. Аз ҷиҳати молиявӣ ҳафтаи сердаромад нест, бинобар ин маблағатонро беҳуда сарф накунад.

Сунбула
23.08 - 22.09

Ҳафтаи нав барои тағйир додани тарзи қор ва амалӣ кардани нақшаҳои нав имкониятҳои хуб фароҳам меорад. Эҳтимол пешниҳоди дигаре дар самти қор ё ҳатто ҷойи нави зист пайдо шавад. Нимаи дуюми ҳафта маблағи ғайриҷашмдошт ба дастатон мерасад.

Қавс
25.11 - 21.12

Аввали ҳафта масъалаҳои оилавӣ вақти зиёди шуморо мегиранд. Гарчанде баъзе мушқилиҳо дар назари аввал ҳалнашаванда намоянд, бо сабури таҳаммул роҳи дурусти онҳоро пайдо мекунед. Агар танҳо аз уҳдаи қор баромада натавонед, аз шахси наздик қумак пурсед.

Ҳум
20.02 - 20.03

Агар дар ҳафтаи нав бо масъулият меҳнат кунед, натиҷаи хуб ба даст меоред. Қор, ки муддати зиёд анҷом дода истодаед, метавонад ниҳоят самараро худро нишон диҳад. Сафари қорӣ ё вохӯрии муҳим дар охири ҳафта барои шумо имкониятҳои нав фароҳам меорад.

САДСОЛАГИИ МУҲАММАДЧОН ШАКУРӢ ДАР ЛОНДОН

25-уми сентябр дар шаҳри Лондон номи бузургмарде гиромӣ дошта шуд, ки умри худро барои ҳифзи забон, фарҳанг ва худшиносии миллии тоҷикон сарф кардааст. Бо ҳимояти Бунёди мероси Эрон, Маркази мутолеъоти Исмоилӣ ва Иттиҳодияи байналмилалии мутолеъоти Тоҷикистон дар Маркази Оғохон дар Лондон маҳфили илмӣ-фарҳангӣ бахшида ба 100-солагии академик, адабиётшинос ва мунаққиди барҷаста Муҳаммадҷон Шакурии Бухорӣ баргузор гардид.

Дар маҳфил аҳли илму адаб, шарқшиносон, пажӯҳишгарон, дӯстдорони фарҳанги форсу тоҷик ва фарзандону пайвандони устод ширкат карданд. Барномаи ҳамоишро доктор Долихудо Қадмазода, Бахтиёр Муҳаммадҷонов - котиби дуҷуми Сафорати Тоҷикистон дар Британия ва Оят Шукуров оғоз намуданд.

Яке аз лаҳзаҳои хотирмони чорабинӣ намоиши филми мустанадӣ «Шаҳсавори Хуросон» буд. Ин филмро рӯзноманигори тоҷик Сухробӣ Зиё дар бораи зиндагӣ, шахсият ва фаъолияти илмии Муҳаммадҷон Шакурии таҳия кардааст. Дар он аз андеша ва хотираҳои Гулрухсори Сафӣ, Сафар Абдуллоҳ, Абдунабӣ Сатторзода, Равшан Раҳмонӣ ва академик Абдучаббор Раҳмонзода истифода шудааст. Порчаҳои аз суҳбатҳои худӣ устод ва наворҳои нодири бойгонӣ низ ба филм шомил гардидаанд. Нусхаи намоишдодашуда бо зернависи англисӣ буд. Ин корро Аниса Собирӣ, мустанадсози ҷавони тоҷики муқими Лондон ва Оят Шукуров, набераи Муҳаммадҷон Шакурии анҷом додаанд.

Унвони филм - «Шаҳсавори Хуросон» низ тасодуфӣ нест. Масъалаи Хуросон, пайванди тоҷикон бо ҷаҳони густурдаи форсизабон ва бозшиносии решаҳои

таърихӣ миллат аз мавзӯҳои меҳварии осори Шакурии буданд. Китоби маъруфи ӯ «Хуросон аст ин ҷо» низ ҳамин ҷаҳонбинӣ ва андешаи таърихиву фарҳангии олимро инъикос мекунад.

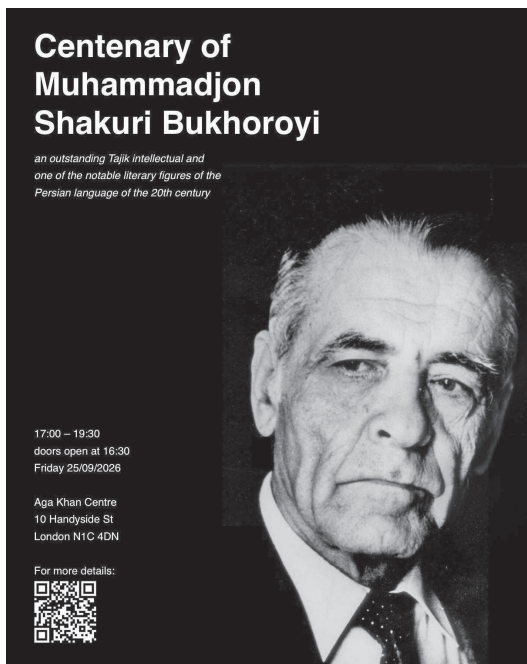
Бахши илмӣ маҳфилро Камила Аҳмадҷонова, пажӯҳишгари Донишгоҳи Оксфорд роҳбарӣ кард. Моника Уитлок, рӯзноманигор ва нависандаи бритониёӣ, ки солҳои зиёд ба ҳайси хабарнигори BBC дар Осиёи Марказӣ кор кардааст, тахти унвони «Дидор бо Муҳаммадҷон Шакурии» суҳанронӣ намуд. Яке аз суҳанронҳои муҳими ҳамоиш ба бойгонии шахсии олим бахшида шуд. Рустам Шукуров, фарзанди устод ва пажӯҳишгари Академияи илмҳои Австрия дар бораи бойгонии Муҳаммадҷон Шакурии маълумот дод. Зикр гардид, ки аҳамияти ин бойгонӣ танҳо бо осор ва дастнависҳои худӣ устод маҳдуд намешавад. Муҳаммадҷон Шакурии дар ҳонадони яке аз ҷеҳраҳои маъруфи фарҳангии Бухоро Садри Зиё бадунё омадааст. Аз ин рӯ, бойгонии ӯ барои омӯзиши таърихи фарҳангӣ ва иҷтимоии Бухоро, сарнавишти зиёни он ва гузариш аз муҳити аморат ба даврони шуравӣ манбаи муҳим аст.

Муҳаммадҷон Шакурии беш аз шаш даҳсола ба таҳқиқи забон, адабиёт ва таърихи тоҷикон машғул буд. Ӯ узви Академияи илмҳои Тоҷикистон ва Фарҳангистони забон ва адаби форсии Эрон буда, дар таҳияи Қонуни забони тоҷикӣ низ сарм гузоштааст. Аз ӯ даҳҳо асари илмӣ ба мерос мондааст. «Ҳар суҳан ҷоеву ҳар нукта мақоме дорад», «Сарнавишти форсии тоҷикии Фарорӯд дар садаи бист», «Хуросон аст ин ҷо», «Садри Бухоро», «Равшангари бузург» ва «Фитнаи инқилоб дар Бухоро» аз ҷумлаи асарҳои маъ-

руфи ӯ мебошанд.

Дар маҳфили Лондон фарзандони устод Рустам ва Анвар Шукуровҳо ҳамроҳ бо пайвандони хонавода ширкат карданд. Онҳо аз ҷазираҳои падар, муҳити хонаводагӣ ва зиндагии донишманд ёдовар шуда, ба саволҳои иштирокдорон посух гуфтанд. Маҳфил бо суҳанони хотимавии профессор Анвар Шукуров анҷом ёфт. Он рӯз дар Лондон танҳо садсолагии як олим таҷлил нашуд. Дар ҳақиқат, суҳан аз бозҳои як давраи муҳими фарҳанги тоҷик мерафт, аз Бухорои Садри Зиё то Душанбе, аз масъалаи забони милли то худшиносӣ ва пайванди тоҷикон бо ҷаҳони форсӣ. Ва дар маркази ҳамаи ин Муҳаммадҷон Шакурии қарор дошт, донишманде, ки тамоми умр кӯшиш миллати худро беҳтар бишиносад.

Фаррух ЮЛДОШЕВ,
рӯзноманигор, шаҳри Лондон

Centenary of
Muhammadjon
Shakuri Bukhoroyi

an outstanding Tajik intellectual and
one of the notable literary figures of the
Persian language of the 20th century

17:00 – 19:30
doors open at 16:30
Friday 25/09/2026

Aga Khan Centre
10 Handyside St
London N1C 4DN

For more details:

«СОҲИБМАҚОМИ ШАШМАҚОМ»

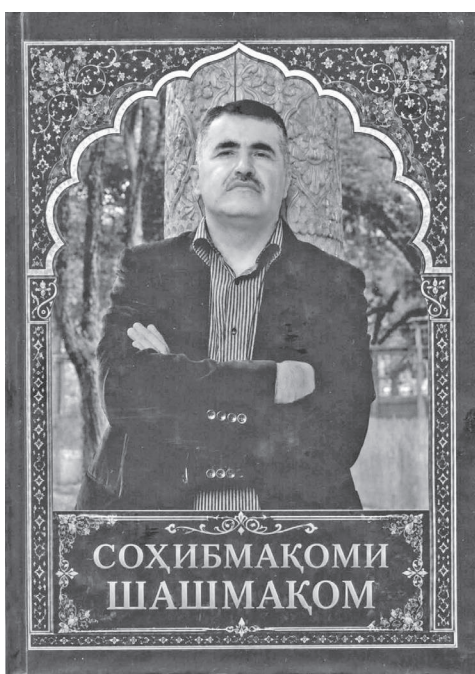
китоби нав дар бораи Фурқат Саидзода

Китоби «Соҳибмақоми Шашмақом», ки ба рӯзгор ва фаъолияти эҷодии Фурқат Саидзода, Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон ва Ўзбекистон бахшида шудааст, ба таъриси расид. Маҷмӯаро рӯзноманигор Сухробӣ Зиё гирдоварӣ ва таҳия кардааст.

Китоб соли 2026 бо тамғаи нашриёти «Адиб» дар ҷопхонаи ҚДММ «Бек» бо теъдоди 150 нусха ва дар ҳаҷми 172 саҳифа нашр шудааст.

Фурқат Саидзода имсол барои маҷмӯаи сурудҳои «Сози ватандорӣ» барандаи Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар бахши мусиқӣ ва ҳунарнамоӣ гардид.

Ба гуфтаи мурағибони китоб Сухробӣ Зиё, замоне ки Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯаи «Сози ватандорӣ»-ро ба дарёфти ҷоиза пешниҳод кард, дар матбуоти кишвар силсилаи мақолаҳо доир ба рӯзгор, корномаи ҳунари ва сарнавишти Фурқат Саидзода дар рушди мусиқии миллии ба нашр расиданд. Ҳамин навиштаҳо заминаи

таҳияи китоби «Соҳибмақоми Шашмақом» гардиданд.

Маҷмӯа мақолаҳо, мусоҳибаҳо ва навиштаҳои пажӯҳишгарон, ҳунармандон, адибон ва рӯзноманигоронро дар бораи Фурқат Саидзода фаро гирифтааст. Дар онҳо паҳлуҳои гуно-

гуни фаъолияти ҳунари, барномасозӣ, оҳангсозӣ ва пажӯҳишгариҳои ӯ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтаанд.

Китоб аз се бахши асосӣ иборат аст: «Фурқат Саидзода дар оинаи матбуот», «Фурқат аз нигоҳи Шакурии» ва «Аз меҳр то шеър». Дар бахши охир ашъори ба ҳунарманд бахшидаи адибон гирд оварда шудааст.

Аз ҷумла, дар маҷмӯа навиштаҳои ҳунармандон, пажӯҳишгарон ва рӯзноманигорон, аз ҷумла Муҳаммадҷон Шакурии, Фароғат Азизӣ, Фирӯз Улмасов, Ҳаётой Мӯъминова, Қудратулло Яҳёев, Фароғат Азизӣ, Матлуба Дадабоева, Султонали Ҳудойбердиев, Ворис, Абдулмачид Бобоев, Алӣ Ҷӯра, Ҳуршед Низомӣ, Амина Шарофиддинова, Умари Шерхон, Синоӣ Холиқ, Мухтарам Хотам, Шаҳобиддини Ҳақназар, Анорбой Назаров, Одил Нозир ва ашъори Бузургмеҳри Баҳодур, Иброҳимҷон Дӯстализода, Султонмуроди Одина, Шамсиддини Қудрат, Маъруф Ниёзӣ ва дигар муаллифон ҷой дода шудаанд.

Китоб ба ёди устодони Шашмақом Барно Исмоилова ва Боймуҳаммад Ниёзов бахшида шудааст.

МАВЛУДНОМА

1 ОКТАБР

Салимаҳон Ваҳҳобзода (1951), 75-солагии зодрӯзи журналист.

Сероп Мелик-Саядян (1926), 100-солагии зодрӯзи наворбардори кино.

Саиданвар Шоҳхуморов (1946-2010), 80-солагии зодрӯзи адабиётшинос-шарқшинос.

Сафар Эркаев (1956), 70-солагии зодрӯзи муаррих.

2 ОКТАБР

Ҳусейн Аминов (1946), 80-солагии зодрӯзи доктори илми тиб, профессор.

Муродалӣ Умаралиев (1951), 75-солагии зодрӯзи журналист.

Қиматшо Шоҳисқандаров (1941-1978), 85-солагии зодрӯзи оҳангсоз, Қорманди шоистаи маданияти Тоҷикистон.

3 ОКТАБР

Мирзо Асозода (1941), 85-солагии зодрӯзи шоир.

Раҳмат Эшов (1916-1988), 110-солагии зодрӯзи пахтакор, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ.

4 ОКТАБР

Абдуғаффор Акрамов (1951), 75-солагии зодрӯзи олими соҳаи кишоварзӣ.

Абдурауф Фитрат (1886-1937), 140-солагии зодрӯзи нависанда, маорифпарвар.

5 ОКТАБР

Сулаймон Анварӣ (1946), 80-солагии зодрӯзи адабиётшинос.

Ҷӯрақул Аҷиб (1951), 75-солагии зодрӯзи шоири ўзбекзабони Тоҷикистон, мутарҷим.

Аҳмадҷон Баҳромов (1941), 85-солагии зодрӯзи олими соҳаи тиб.

Орифҷон Бобочонов (1931), 95-солагии зодрӯзи зоотехник, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ.

Шағарф Муллоабдолов (1956), 70-солагии зодрӯзи журналист.

Юсуф Нуралиев (1936-2023), 90-солагии зодрӯзи доктори илми тиб, профессор.

6 ОКТАБР

Искандар Дӯстов (1946), 80-солагии зодрӯзи олими соҳаи физика.

Муродбек Насриддинов (1951), 75-солагии зодрӯзи сароянда, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

Олег Сапов (1936), 90-солагии зодрӯзи олими соҳаи геология.

7 ОКТАБР

Искандари Карим (1956-1993), 70-солагии зодрӯзи журналист.

Турдӣ Турдиев (1966), 60-солагии зодрӯзи генерал-майор.

Абдучалил Ҳабибов (1951), 75-солагии зодрӯзи доктори илми байторӣ.

Аз идора

Шахсиятҳои таърихӣ, олимони
варзида, ходимони давлативу
ҷамъиятӣ мавлуд доранд?

ПЕШОПЕШ МОРО
ОГОҲ КУНЕД!

Тел: 221-00-84

ТЕЛЕФОНИ ШУЪБАИ ЭЪЛОН:

(+992) 93 111 08 87

ИҶОРА МЕДИҲАМ

2-ҲУЧРАГӢ

➔ 2-хучрагӣ, қабати 11, бо таъмир ва тамоми шароиташ иҷора дода мешавад, к. Алберунӣ 4, рӯ ба рӯи Кохи Борбад, ба муддати дароз, танҳо ба оиладорон. Тел.: 909-55-22-11

ИҶОРА
МЕГИРАМ

➔ 1-хучрагӣ, аз маҳаллаи Сирк то Автоцентр иҷора мегирам, нарх 2000 сомонӣ, пешпардохт барои 5 моҳ. Тел.: 918-98-24-13, 911-19-49-01

➔ Марди боинтизом, олим, хонаро бо соҳибхонааш иҷора мегирад. Тел.: 918-98-24-13, 911-19-49-01

МЕХАРАМ

➔ Курпа, курпача, қолин, гарнитури хоб, кати хоб, зарфҳо, ҷевони либос, катҳои дуошӯна, флягаҳо ва дигар молҳо. Тел.: 901-600-514, 988-28-40-20, 985-56-96-97

➔ Фавран меҳарам: Ҷевони либос, мизу курсиҳо, гарнитури хоб ва ошхона, яхдон, кондитсионерҳо. Тел.: 909-99-17-40, 985-15-31-19, 985-71-28-99, 008-33-32-94

➔ Фавран меҳарам: Ҷевони либос, мизу курсиҳо, гарнитурҳои хоб ва ошхона, яхдонҳо, кондитсионерҳо. Тел.: 909-99-17-40, 985-15-31-19, 985-71-28-99, 008-33-32-94

ЭЪЛОНҲОИ
ГУНОГУН

➔ Таъмири хона: штакатурка, шпаклевка, обойчаспонӣ, кафелчаспонӣ. Тел.: 905-24-69-96, 918-15-17-55

➔ Таъмири пурраи хона. Таъмири косметикӣ: шпаклевка, рангмолӣ, зардеворӣ, насби васлақҳо, ламинат, ҷама гуна таъмири хурд дар хона, таъмири таҷҳизоти сантехникӣ. Арзон! Зуд! Босифат! Тел.: 911-40-46-10, 977-41-73-73

МЕХАРАМ

➔ Зарфҳо, деғҳо, баллонҳои газӣ, асбобу анҷом, оҳан, қоғаз, тангаҳо, нишонҳо, ҳайкалчаҳо, мошинаҳои дарздӯзӣ, қолинҳо, кондитсионерҳо, курпача ва пахта. Тел.: 919-29-00-07, 003-777-001

➔ Зарфҳо, деғҳо, баллонҳои газӣ, асбобу анҷом, оҳан, қоғаз, танга, нишон, ҳайкалчаҳо, мошинаҳои дарздӯзӣ, қолинҳо, кондитсионерҳо, курпача ва пахтаҳо. Тел.: 919-29-00-07, 003-777-001, 300-03-19-33

➔ Флягаҳо, курпачаҳо, қолинҳо, нишонҳо, медалҳо, асбобу анҷом, зарфҳо, деғҳо, тангаҳо, мошинаи дарздӯзӣ, баллонҳои газӣ, таҷҳизоти даврони шуравӣ, ҳайкалчаҳо, оҳан, қоғаз. Тел.: 988-33-73-61, 905-98-77-88

Қимат меҳарам!
Қолин, мебелҳо, мошинаҳои ҷомашӯй ва либосшӯй, флягаҳои алюминӣ, баллонҳои газӣ, катҳои якнафараи хоб, мизу курсиҳо, деғҳои 100 ва 150-литра, штангаҳо, гантелҳо. Тел.: 553-18-76-76

ЭЪТИБОР
НАДОРАД

➔ Дипломи ДМБ №0341222, рақами қайд №1465, ба номи Ғафоров Рустам Абдуқодирович, ки соли 2025 аз ҷониби Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Аттестати синфи 11, Т-АТУ №1410357, ба номи Илёмов Абдухалил Абдукаримович, соли 2025, МТМУ №11-и н. Рӯдакӣ, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Дипломи ДҶТ №8317, рақами қайд №1601, ба номи Мадинаи Саидмурод, ки соли 2019 аз ҷониби Маркази саломатии н. Рӯдакӣ, к. И. Сомонӣ 72 дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Шартномаи хариду фурӯши қисми толори савдо аз 29.05.2019, тахти феҳристи №3ДШ-404 ба номи Хайруллоев Фарход Файзуллоевич, бо суроғи ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, к. Н. Қарабобоев, хонаи 48/1, масоҳаташ 100 м.м., ки дар нотариуси давлатии Идораи нотариалии давлатии н. Фирдавсӣ ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Дафтарчаи имтиҳонот ва билети донишҷӯӣ ба номи Шарипова Румайсо, ки аз ҷониби МИСИС соли 2025 дода шудааст, бо сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Аттестати синфи 11, ТАТА №1244836, ба номи Мусоев Сурур Нодирович, ки соли 2024 аз ҷониби МТМУ №95-и н. Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Билети донишҷӯӣ ба номи Аюбов Илҳомиддин Сайфиддинович, ки соли 2024 аз ҷониби Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Билети донишҷӯӣ ба номи Раҳмонов Суҳроб Камчинович, ки соли 2024 аз ҷониби Донишқадаи тарбияи ҷисмонӣ ба номи С. Раҳимов дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Дуто дастгоҳи ҳисоббарорбаркунӣ, ОКА ПФ 28219 ва 28328, ба номи Раҳимзаде Санавбар Боқиевна, РМА: 025009759, аз сабаби гум шуданашон безътибор дониста шаванд.

➔ Шаҳодатнома ва иқтибоси Муассисаи "Мақтаби таҳсилоти миёнаи умумии рақами 30-и н. Ҷ. Румӣ", РЯМ: 3310008488, ки онро Нозироти андоз дар н. Ҷ. Балхӣ додааст, бо сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Рақами дастгоҳи назоратии ҳазинавӣ (ДНХ) 00209290, ки ба соҳибкори инфиродӣ Муродов Абдуназар Чалилович (РМА: 205193135, РЯМ: 2830060283) тааллуқ дорад, бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит дониста шавад.

➔ Шартномаи қарз тахти феҳристи №11и-3, аз санаи 13.08.2014, байни Юсупов Маҳмадмурод Тағоймуродович ва Чоршанбиев Тошпулод Рузбойевич, маблағи қарз 152100 (як сад панҷоҳу ду ҳазору сад), ки дар нотариуси калони давлатии Идораи нотариалии давлатии н. Сино ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Шартномаи ҳадаи квартира тахти феҳристи №1-3219 аз санаи 02.06.2023, аз номи Каримов Абдулхат ба номи Каримов Раҳимҷон Абдулхатович, бо суроғи ш. Душанбе, н. Сино, кӯчаи Гипрозем, хонаи 30/3, х. 2, ки дар нотариуси калони давлатии Идораи нотариалии давлатии н. Сино ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Шиносномаи техникӣ ба номи Орзуев Валиҷон Собирҷонович, бо суроғи ш. Душанбе, н. Шохмансур, 3 гузаргоҳи кӯчаи Айни, хонаи 9, хучраи 35, 1997, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Шартномаи хариду фурӯши қисми толори савдо аз 02.10.2019, тахти феҳристи №3ДШ-756 ба номи Хайруллоев Фарход Файзуллоевич, бо суроғи ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, к. Н. Қарабобоев, хонаи 48/1, масоҳаташ 31.9 м.м., ки дар нотариуси

давлатии Идораи нотариалии давлатии н. Фирдавсӣ ба расмият дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

➔ Шиносномаи техникӣ тахти феҳристи №12991 ба номи Давлатов Зубайдулло, бо суроғи н. Рӯдакӣ, ҷамоати Зайнабобод, д. Иқбол, аз санаи 26.06.2018, аз сабаби гум шуданаш безътибор дониста шавад.

БАРҲАМ
МЕХҲАРАД

➔ Кооперативи тичоратии "Шабнам С", РЯМ: 200010330, воқеъ дар ноҳияи Фархор, барҳам меҳӯрад. Тел.: 90-666-65-62, 90-105-31-31

➔ Кооперативи тичоратии Тулқин, н. Ҷ. Балхӣ, РМА: 330006423, РЯМ: 3310006178, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо дар давоми 2 моҳ қабул карда мешаванд.

➔ Кооперативи тичоратии «Умирзок Бобо», н. Ҷ. Балхӣ, РМА: 330000679, РЯМ: 3310003822, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо дар давоми 2 моҳ қабул карда мешаванд.

ЭЪЛОН

➔ Пианинои нави олмонӣ (Zimmermann ва Petrof) мефурӯшам. Тел.: 915-99-33-30

ТЕЛЕФОНИ ШУЪБАИ ЭЪЛОН:

(+992) 93 111 08 87

КУШТӢ

НИШОНИ НУКРАИ ШАКАРМАМАД МИРМАМАДОВ АЗ БОЗИҲОИ ОСИЁ-2026

Паҳлавони тоҷик Шакармамад Мирмамадов дар Бозиҳои Осий-2026 дар кушти кураш дар вазни +90 кг хуб майдондорӣ карда, нишони нукра ба даст овард.

Мирмамадов мусобиқаро бо пирӯзӣ оғоз кард. Ӯ дар рақобати аввал бар намоёндаи Ҳиндустон Яш Кумар ғолиб омада, ба марҳалаи баъдӣ роҳ ёфт. Дар марҳалаи чаҳорякниҳой паҳлавони тоҷик бо намоёндаи Куриёи Чанубӣ Чанён Чён рӯ ба рӯ шуда, рақибашро мағлуб

кард ва ба даври нимниҳой баромад.

Дар ин марҳала Шакармамад Мирмамадов бо намоёндаи Тайланд Кунатип Йе-Он рақобат карда, боз ҳам пирӯз шуд. Ин натиҷа ба паҳлавони тоҷик имкон дод, ки барои нишони тилои Бозиҳои Осий мубориза барад. Дар рақобати ҳалқунанда Мирмамадов бо намоёндаи Ўзбекистон Шохруҳон Бахтиёров қувваозмоя кард. Дар ин дидор паҳлавони тоҷик ноком шуда, бо нишони нукраи Бозиҳои Осий иктифо кард.

ФУТБОЛ

ДУ БОХТИ ДАСТАИ МУНТАҲАБИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОЗИҲОИ ДҶОСТАНА

Дастаи мунтахаби футболи Тоҷикистон таҳри роҳбарии Игор Ангеловский ду бозии дӯстона баргузор кард, ки дар ҳарду бозӣ ба бохт дучор шуд.

Дар бозии якум, ки дар Боку баргузор шуд, дастаи мунтахаби Тоҷикистон аз дастаи мунтахаби Озарбойҷон бо ҳисоби 0:1 шикаст хӯрд. Сипас, даста ба Чин сафар кард ва рӯзи 28-уми сентябр бо дастаи мунтахаби Фаластин як бозии дигари дӯстона баргузор кард. Ду бозии моҳи сентябр барои Ангеловский бо саҳнаҳои комилан муқобил сурат гирифтанд. Дар Боку Тоҷикистон танҳо як гол сар дод, он ҳам пас аз зарбаи ҷаримаӣ, ки дар он тӯб аввал ба тири болоии дарвоза ва сипас ба дарвозабон бархӯрда, ба тӯр ворид шуд. Даста соҳтори бозии худро хуб нигоҳ дошт ва ҳатто дар дақиқаҳои охир Озарбойҷонро зери фишор қарор дод, аммо натавонист гол занад ва дар натиҷа бо ҳисоби 0:1 шикаст хӯрд. Дар бозии дуюм мушқилот аз чанд рӯзи пеш дар Боку ба қуллӣ фарқ дошт. Тоҷикистон ду маротиба

гол зада, пешсаф шуд, аммо бартариро нигоҳ дошта натавонист. Давраи байни ду қисм махсусан дардовар шуд, ки ҳисоби 2:1 ба фоидаи Тоҷикистон ба 2:3 бар нафъи Фаластин мубаддал шуд ва баъдан аз майдон хориҷ шудани Зоир Ҷӯрабоев вазифаро боз ҳам мушқилтар

кард. Ҳамин тавр бозӣ бо ҳисоби 2:4 ба охир расид.

Даста рӯзи 6-уми октябр бо дастаи мунтахаби Чин як бозии дигари дӯстона баргузор мекунад. Ҳамаи ин бозиҳо марҳалаи омодагӣ ба Чоми Осий аст.

БОЗИҲОИ ОСИЁ

НИШОНҲОИ ТОҶИКИСТОН БА 8 АДАД РАСИД

Варзишгарони Тоҷикистон дар Бозиҳои 20-уми Осий, ки дар Айчӣ-Нагояи Чопон идома дорад, то рӯзи 9-уми мусобиқа 8 нишон ба даст оварданд, ки 2 нишони тило, 3 нишони нукра ва 3 нишони биринҷӣ аст.

Нишонҳои тилоро Мирзобек Умаров ва Отабек Рачабов дар муҳорибаи омехта (ММА) соҳиб шуда буданд. Ду нишони нукраи аввалро Бехрӯз Хуршедзода дар муҳорибаи омехта ва Шакармамад Мирмамадов дар кушти кураш, нишони биринҷии аввалро Махсатулло Муъминов дар каратэ ба даст оварда буданд.

Дар идома, паҳлавони тоҷик Сарвар Абдушукуров

(-66 кг) дар кураш ба гирифтани нишони биринҷӣ ноил шуд. Дар марҳалаи нимниҳой Сарвар аз намоёндаи дигари Тоҷикистон Ёсин Бобокалонов шикаст хӯрда, сеюм шуд.

Ёсин Бобокалонов (-66 кг) қорномаашро идома дода, ба гирифтани нишони нукра шарафёб гардид. Дар финал Ёсин аз намоёндаи Эрон Воҳид Бариманлу шикаст хӯрд.

Ҳамчунин, муштзани тоҷик Акмал Убайдов (60 кг) ба гирифтани нишони биринҷӣ мушарраф гардид. Убайдов дар марҳалаи нимниҳой аз Донгхван Чанг аз Куриёи Чанубӣ (0:5) шикаст хӯрд ва соҳиби нишони биринҷӣ шуд.

РЕЗААХБОР

Размикори тоҷик Камариддин Ҳасанов, ки бо лақаби «Комил-Каратэ» маъруф аст, дар Тбилисӣ варзишгари Ўзбекистон Часурбек Ҷӯраевро (бо лақаби «Тайсони Ўзбек») шикаст дод. Ин пирӯзӣ ба ӯ имкон дод, ки ба финали мусобиқаи «Нуре FC Grand Prix» дар вазни то 70 кг роҳ ёбад. Акнун Ҳасанов барои ба даст овардани ҷоизаи асосӣ бо варзишгари Қазоқистон Дамир Раҳимҷонов рақобат хоҳад кард.

Дар доираи омодагӣ ба марҳалаи интиҳобии Чоми Осий-2028 дастаи мунтахаби олимпии футболи Тоҷикистон (U-23) таҳти роҳбарии сармураббӣ Мубин Эргашев дар рӯзҳои FIFA дар моҳи октябр ду бозии дӯстона баргузор мекунад. Рӯзҳои 3 ва 6-уми октябр даста бо ҳамсолони худ аз Уммон рақобат мекунад. Ҳар ду вохӯрӣ дар шаҳри Маскат баргузор хоҳанд шуд.

Дастаи мунтахаби Тоҷикистон дар Чемпионати ҷаҳонии кикбоксинги WAKO миёни кӯдакон, кадетҳо ва наврасон дар Италия ширкат кард. Тоҷикистон барои иштирок дар ин мусобиқаи муҳими байналмилалӣ мавсим дастаеро иборат аз 14 варзишгар сафарбар кард ва панҷ нафари онҳо тавонистанд ба зинаҳои ифтихорӣ бароянд. Дастовардҳои даста як нишони тило, ду нукра ва ду биринҷӣ аст.

Дастаи «Сардор» аз шаҳри Турсунзода ба бозии ниҳонии Чоми футболи Тоҷикистон роҳ ёфт. Ин даста дар бозии якуми нимниҳой дар сафар аз «Эсхата» бо ҳисоби 0:1 шикаст хӯрд, аммо дар бозии ҷавобӣ бо ҳисоби 3:0 пирӯз шуд. Акнун дастаи Рустам Хоҷаев дар бозии ниҳой бо дастаи «Хучанд» бозӣ мекунад. Бозии ниҳонии Чоми Тоҷикистон-2026 рӯзи 18-уми октябр дар Варзишгоҳи марказии шаҳри Истаравшан баргузор мешавад.

